

BEZUINIGINGSPLANNEN GEWIJZIGD

Minister Deetman heeft zijn bezuinigingsplannen gewijzigd. Bij letteren zijn de meeste opheffingen van de baan en bij sociale wetenschappen worden twee visitatiecommissies ingesteld. Dat zijn de meest opvallende punten uit de "voorlopige standpuntbepaling over de externe adviezen en gedeeltelijke bijstelling van de concept-beleidsvoornemens", die de bewindsman vorige week donderdag op een persconferentie in Den Haag heeft bekendgemaakt.

Bij letteren komt Deetman terug op het plan om de faculteit in Tilburg te sluiten. Aanleiding daartoe is de samenwerkingsovereenkomst die de beide katholieke universiteiten enkele weken geleden hebben gesloten. De Brabanders mogen van de minister nu volstaan met complementaire samenwerking met hun Nijmeegse collega's. Mocht echter uit een evaluatie-onderzoek in 1989 blijken dat de faculteit te weinig draagvlak heeft, dan gaat zij alsnog dicht. Frans en Spaans in Groningen worden niet opgeheven, maar moeten (met Italiaans) "integreren" in een studierichting Romanistiek. Vanaf 1990 kun je in het noorden niet meer aan één van beide studies beginnen.

Maatschappijgeschiedenis in Rotterdam hoeft niet te verhuizen, maar slechts tot complementaire samenwerking met Geschiedenis in Leiden te komen. Daarnaast zullen de maatschappijhistorici in Rotterdam moeten integreren in de plaatselijke faculteit sociale wetenschappen. Deetman handhaaft zijn voornemens wat betreft de complementaire voorzieningen bij Geschiedenis (Utrecht en Amsterdam-UvA) en Kunstgeschiedenis (VU en UvA). Datzelfde geldt voor de geleidelijke afbraak van een aantal nader aan te wijzen studierichtingen aan de letterenfaculteiten van Utrecht en UvA-Amsterdam. De opheffing van Duits in Leiden wil de bewindsman "heroverwegen".

Sociale wetenschappen

Bij sociale wetenschappen worden, op advies van de externe deskundi-

ge prof. dr D. van de Kaa, twee visitatiecommissies ingesteld. De beide commissies (een voor Sociologie, Politicologie en Bestuurskunde en een voor Pedagogiek en Onderwijskunde) krijgen drie maanden de tijd om de eerder voorgestelde maatregelen van de minister te "optimaliseren". Pedagogiek (Utrecht) hoeft voorlopig niet naar Amsterdam (UvA) te verhuizen, maar voor het overige gaan de eerder aangekondigde samenvoegingen door. Sociologie (Leiden en Rotterdam) en Onderwijskunde (Leiden en Utrecht) worden overgeheveld naar Amsterdam (UvA) en Politicologie (Rotterdam) en Pedagogiek (Amsterdam-UvA) naar Leiden. Psychologie (Utrecht) wordt niet opgeheven. Net als de plaatselijke Pedagogiek wordt deze studierichting "versneld" in de studierichting Algemene Sociale Wetenschappen geïntegreerd. Sociologie (Nijmegen) en Psychologie (Tilburg) zullen, wederom als gevolg van de samenwerkingsovereenkomst tussen de katholieke universiteiten, niet worden geruild. Deetman neemt ook hier genoegen met complementaire samenwerking. Klinische Psychologie (Amsterdam-UvA) zal niet worden opgeheven, maar, complementair samenwerkend met de plaatselijke collega's van de VU, mogen blijven bestaan. De eerder aangekondigde opheffing van deze studierichting in Utrecht, Tilburg en Leiden gaat wel door. Datzelfde geldt voor de Nijmeegse Planologie. Tandheelkunde Bij tandheelkunde volgt Deetman de suggesties van adviseur dr P. Sillevius Smitt slechts in zoverre dat in Groningen

een "beperkte kliniek" en in Nijmegen een "centrum voor onderwijs en onderzoek" mogen blijven. De opleiding van nieuwe tandartsen gebeurt vanaf 1991 echter alleen nog aan de enig overblijvende faculteit in Amsterdam (VU-UvA).

Bij geneeskunde wacht Deetman nog op het advies van prof. dr D. de Wied. Vooralsnog ziet de bewindsman geen aanleiding om zijn voornemens bij deze discipline te wijzigen. Dat geldt ook voor de Kinder-geneeskunde in Leiden. Deetman schrijft dat hij blijft bij zijn aanvankelijk voornemen deze vakgroep op te heffen, maar dat hij de mogelijkheid van complementaire samenwerking tussen de Leidse en Rotterdamse kindermedici wil laten onderzoeken.

Al de genoemde "nuanceringen en wijzigingen" zullen geen financiële veranderingen met zich mee brengen. Het totale bedrag van 130 miljoen gulden blijft overeind, evenals de verdeling van de aanslag over de verschillende disciplines en instellingen. Ook de bezuinigingen in het kader van de ontbureaucratisering (18,3 miljoen) en op de post overige lasten (32 miljoen) gaan gewoon door.

Over de vernieuwingen schrijft Deetman dat tijdens het bilateraal overleg met de instellingen "waardevolle suggesties" zijn gedaan. Op de persconferentie liet de minister weten dat de suggesties de medische biologie, de cultuurwetenschappen en de informatisering van de alfa-sector betreffen.

Remco Pols/UP

NUIS WIL UNIVERSITEITEN BUNDELEN

Er is weinig op tegen om 130 miljoen te bezuinigen op het wetenschappelijk onderwijs, maar niet via ingrepen op het niveau van vakgroepen. In plaats daarvan zouden de vijftien Nederlandse universiteiten moeten samensmelten tot zes regionale clusters, die - bijvoorbeeld via fusie - bestuurlijk gaan samenwerken. Zo luidt een alternatief bezuinigingsvoorstel van het D'66- kamerlid drs. A. Nuis, dat hij aan de vooravond van het debat met minister drs. W.J. Deetman presenteerde.

Nuis' voorstel, dat de wat merkwaardige titel "Studeren op 2010" heeft meegekregen, is eigenlijk een uitbreiding van het idee dat PvdA-onderwijsspecialist drs. J. Wallage een paar weken geleden ventileerde: dat de twee katholieke instellingen, in Tilburg en Nijmegen, bestuurlijk best één geheel zouden kunnen worden. Nuis echter gaat uit van regionale samenwerking. Maar omdat Tilburg en Nijmegen beide in het zuiden des lands liggen,

zouden zij ook in het plan-Nuis in één cluster terecht komen. Maar dan wel samen met de TU Eindhoven en de Rijksuniversiteit Limburg. De andere clusters in Nuis' voorstel zijn: Groningen/Twente, Universiteit van Amsterdam/Vrije Universiteit, Utrecht/Wageningen/Nijenrode, Leiden/Delft/Rotterdam en tenslotte de Open Universiteit.

Volgens Nuis is zo'n regionale clustering zinvoller dan bijvoorbeeld

een fusie van technische universiteiten onderling, rijksinstellingen, bijzondere universiteiten en de Open Universiteit (die tot vier clusters zou leiden), omdat er op het moment al enige regionale samenwerking zou zijn. In ieder cluster zouden alle studierichtingen in principe vertegenwoordigd moeten zijn.

Esther Hageman/UP

Inhoud

Pagina 5

Voeding en kanker

Nederlanders geven niet graag prijs wat er door hun mond gaat, zelfs niet als ze daarmee de wetenschap dienen. Een mammoet-onderzoek onder 350.000 mensen moet uitsluitsel geven over de relatie tussen voedingspatronen en kanker, maar het opstellen van een lokkende enquête levert onverwachte struikelblokken op.

pagina 7

Bassie

De griffier van de Universiteitsraad is secretaris van de Algemene Faculteit geworden en hoeft geen blad meer voor de mond te nemen. Over de zwakte van de Universiteitsraad.

Pagina 8

Topzwaar

De faculteitssecretaris wordt een zwaargewicht als taken van de diensten worden overgeheveld naar de faculteiten. De sterkte van het beheer: dicht bij de vloer gaan zitten.

Pagina 9

Milieukunde

De zorg voor het milieu is niet langer alleen zaak van een groepje bewuste activisten. Ook de wetenschap gaat zich ermee bemoeien. De werkgroep 6000 steunt de plannen voor een studierichting milieukunde aan de RL. De eerste opleiding in Nederland die mensen met een 'totaalvisie' zal afleveren.

En verder

Een schrijfster in de clinch met een wetenschapster, boeken op krantepapier, de koningin was even in Maastricht, roman, bladeren en eten in Pater Noster.

postbus

Ingezonden brieven voor deze rubriek mogen een lengte van maximaal een A4 kantje hebben. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten.

brief

Immunologie

Dat ingrijpende maatregelen op grond van interne en externe adviezen op weerstand stuiten en aanleiding zijn tot politiek binnen de Faculteit der Geneeskunde is begrijpelijk. Dat de Observant als politiek instrument wordt gebruikt, is acceptabel en verhoogt de actualiteitswaarde van het blad. Het is in dit kader echter jammer dat Bos in bovengenoemd artikel onder het hoofdje Buurman en Schutte zich heeft laten verleiden tot het neerschrijven van hele en halve waarheden, waardoor het stuk op die plaats tendentius is geworden. Zo was het juist geweest te schrijven over de groep Buurman, en niet over Buurman, daar het immers een onderzoeksgroep (wp en nwp) betreft, die bij interne beoordeling vervat in de Nota Heroriëntatie als "goed" is omschreven. Gezien de bescheiden omvang van de groep besloot de Interfacultaire Wetenschapscommissie bij één der thema's te adviseren. Dat dit Voeding is geworden kan toch niet aan de groep worden verweten! Het betekent een verdere concentratie van de onderzoekinspanning van de Capaciteitsgroep Algemene Heelkunde en het versterkt het Hoofdproject Voeding, deze verwachting is inmiddels bij externe beoordeling uitgekomen. Het Faculteitsbestuur tenslotte verdient een compliment dat zij hebben geprobeerd de resterende punten van de Nota Heroriëntatie ten aanzien van de formatie op te lossen. Dat de Raad het Bestuur in deze niet heeft gevolgd, mag en moet kunnen.

Dat een probleem Buurman wordt gecreëerd om de aandacht van een krimp probleem in de Faculteit af te leiden, mag en moet niet kunnen. Het is daarom maar gelukkig dat de Observant uitkwam nadat de besluitvorming in de Faculteits Raad had plaatsgevonden.

Gauke Kootstra

Naschrift Wammes Bos.

- 1) De redactie vindt het niet acceptabel als Observant als politiek instrument wordt gebruikt. Het is dan ook niet waar. Kootstra zal het op zijn minst moeten aantonen.
- 2) Of we het nu hebben over 'Buurman' of de 'groep Buurman', voor de zaak zelf maakt het niets uit. Het gaat wat het WP betreft om één formatieplaats.
- 3) Niemand verwijt Buurman dat hij zich bij Voeding heeft aangesloten; verwijtbaar (aan het faculteitsbestuur?) is dat er zoveel onduidelijkheid is ontstaan rond zijn onderzoek.
- 4) Kootstra wekt de suggestie dat ik het 'probleem Buurman' gecreëerd zou hebben. Dit nu is onzin. Om een oplossing te

vinden voor het "allocatie-probleem van Buurman", zoals de nota van het bestuur het formuleert, is een constructie bedacht die veel geschuif met formatieplaatsen inhield. Ook Gerard Majoor concludeerde in de raadsvergadering al dat Immunologie daar de dupe van dreigde te worden. Nu zijn motie is aangenomen blijkt het faculteitsbestuur nogal wat moeite te hebben om nieuwe oplossingen te bedenken.

brief

Pizza's

Met grote interesse heb ik in Observant 12 in de column Klein Bourgondië gelezen dat er zo iets bestaat als de 'Groningse Norm'. Nu wist ik wel dat ze in Groningen lekkere ontbijtkoeken maken, dat ze er ook de beste pizza's van Nederland serveren is mij nieuw.

Om dit meteen te gaan verifiëren gaat mij te ver, al is Groningen dichterbij dan Italië. Hetgeen de schrijvers vermelden over de twee in hun onderzoek beschreven pizzeria's en de aldaar geserveerde gerechten doet mij echter twifelen over de rechtsgeldigheid van hun Groningse Pizza Norm (GPN voortaan). Naar mijn mening is er in Maastricht tenminste een Italiaan die perfecte pizza's serveert en wel in meer dan twintig varianten in prijs uiteenlopend van 12 tot 19 gulden (salade gratis). Daarnaast kan men in hetzelfde restaurant kiezen uit een ruime sortering andere Italiaanse gerechten die allemaal prima smaken. Specialiteit van dit restaurant is de pasta. Die is namelijk vers en zelfgemaakt. Helaas is het interieur van deze tent niet zo gezellig, maar als je met je rug naar de straat zit valt het wel mee. Wil ik hiermee nu de Maastrichtse Pizza Norm instellen? Neen. Wel wil ik de lezer aanraden eens richting Luik te trekken. Fans van de Italiaanse keuken, maar overigens ook van andere buitenlandse keukens, treffen daar een waar gastronomisch pretpark aan; ruime keuze, lage prijzen, echte Italiaanse bediening (mocht je dat belangrijk vinden) en bovenal lekker. Je zit op het balkon van Europa hier, dus profiteer er dan ook van. Vanzelf zal het dan binnen de kortste keren ontdekken dat ten aanzien van Pizza's Luik zeker als maatgevend gezien mag worden.

De te hanteren pizza norm moet dus zijn de Luikse Pizza Norm (LPN). Nu is alleen nog maar te hopen dat de Italianen niet ook met deze normen gaan rotzooien. Nota Bene: het door mij besproken restaurant bevindt zich in de Hoenderstraat en heet Piccola Mama. Het is trouwens onderdeel van een Luiks restauranten-concern, dus dat zit goed voorlopig.

Rene Vogels

De student als voorlichter

In Observant nummer 12 wordt op pagina 8 en 9 ingegaan op de wijze van voorlichting door de RL aan middelbare scholieren met betrekking tot een eventuele keuze van een universitaire opleiding. In betreffend artikel wordt door decaan Klerkx van het Dr. Knippenberg College te Helmond, de voorlichting vanuit de RL tijdens de door deze school georganiseerde voorlichtingsdagen bekritiseerd. De presentatie van de RL tijdens de voorlichtingsdagen wordt als enige van de aanwezigen verzorgd door een studentvertegenwoordiging. Andere instellingen worden allen vertegenwoordigd door beroepsmatig betrokkenen. Volgens decaan Klerkx hebben betreffende voorlichtingsdagen voor de RL zodoende weinig zin en is de Maastrichtse studentvertegenwoordiging in de toekomst niet meer welkom. Deze redenering wordt onderbouwd met het volgende argument: "Voor een groep van 50 leerlingen maakt een student geen indruk. Dat werkt niet, want er is geen overwicht. Het komt kneuterig over." Als studentvertegenwoordiging van de RL tijdens bovengenoemde voorlichtingsdagen wil ik enige kanttekeningen plaatsen bij deze

redenering. De presentatie van de studie Gezondheidswetenschappen was verdeeld over meerdere sessies van ongeveer twintig leerlingen en enige ouders. In hoeverre de halvering van het aantal voorgelichten het overwicht van de voorlichter beïnvloedt, laat ik buiten beschouwing. Het doel van de presentatie is immers het geven van inhoudelijke informatie over de studie GW aan de RL. De kwaliteit van de voorlichting wordt mijns inziens niet bepaald door de status van de voorlichter, dat wil zeggen beroepsmatige verbondenheid met de universiteit en als zodanig indruk maken op de voorgelichten. Van groter belang acht ik de inhoudelijke en technische aspecten van de presentatie. Met betrekking tot het eerstgenoemde aspect kan een student vanuit de praktische ervaring met zijn studie vaak een betere indruk geven van de opleiding en het studeren "an sich" dan een professional. Uit eigen ervaring meen ik te mogen concluderen dat middelbare scholieren juist bij voorlichting door een student minder schromen om contact te zoeken en vragen te stellen dan bij "professionals". Mijn persoonlijke indruk is dat de ouders van de leerlingen en de dekanen de status van de voorlichting, in vergelijking met inhoudelijke kwaliteit van de voorlichting belangrijker vinden dan de

leerlingen. Wat betreft de technische aspecten van de voorlichting meen ik als 4e jaars studente GVO een zekere mate van voorlichtingsvaardigheden te hebben opgedaan. Het weigeren van een studentvertegenwoordiging ervaar ik als een op z'n zachts gezegd eenzijdige redenering. Voor een verantwoorde studiekeuze door scholieren zijn naar mijn mening ervaringen van en contacten met studenten een onontbeerlijk onderdeel van de voorlichting. Mieke Steenbakkers

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius Verschijnt wekelijks

Redaktieadres

Tongersestraat 53, kamer 316, Postbus 61, 6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888468.
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur

Wim Hermens (voorzitter)
Kees Schröder (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris)
Erik de Graaff
Ton Hamelers
(redaktieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Joan Muysken

Redaktie

Jacques Herraets
Wammes Bos
Emely Nobis

Redaktieleden/medewerkers

Marc Bonten
Walter van Bree
Bart Brouwers
Andre Cremer
Lucia Geurts
Judith Habets
Ton Hamelers
Evelyn de Leeuw
Jan Mokkenstorm
Jannie Riteco

Redaktie-assistente

Liesbeth van Hoef

Foto's

Franco Gori
Fotopersburo Widdershoven
Fotopersburo Mellaart

Tekeningen

John Prop
Raph de Haas

Druk

Limburgs Dagblad Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paarljes!)
Yvonne Stevens, tel. 043-624938.
werkdagen bereikbaar na 18.00 uur, vrijdag de hele dag. Tarieven op aanvraag.

Paarljes

Paarljes opgeven bij de redactie. Voor medewerkers en studenten gratis. Anderen f 7,50

Mededelingen

Mededelingen voor de mededelingenpagina's doorgeven aan Frank Speet, Dienst Voorlichting

Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,00 per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het landelijk samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), Cursor (Eindhoven), Universiteitsblad Twente, KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad Utrecht, Universiteitskrant Groningen en het Wageningen Universiteitsblad.

UP-korrespondent: Bert Bakker, Esther Hageman.

paarljes

Dringend verzoek: Kan degene die zich zo zeer vergat, dat hij/zij zich wederrechtelijk mijn portefeuille en portemonnaie toeëigende (op maandag 3 november jl. in het Bonnefantenklooster - juridisch-economische bibliotheek), tenminste dat kleine beetje fatsoen opbrengen om mij mijn rijbewijs en paspoort terug te bezorgen?

Tussen kwaad doen en goed doen bestaat geen ander verschil dan de onrust of de vrede van het geweten; het kost evenveel moeite.
Honoré de Balzac.

Te koop: Kupperbusch buta-gasfornuis met bakoven, z.g.a.n. f 100,00. Een hoekopenhaardrooster (65x30 cm) met schuifla en ijzeren gordijntjes f 25,00. Te bevragen bij Marie-Jose Drippy, tst. 547 BMC.

Zijn Uw kinderen met KOKO naar de Efteling geweest? Foto's van deze dag hangen op het prikbord bij het Trefcentrum (Hoofdgebouw). Tot vrijdag 5 dec. kunt U foto's nabestellen via strookjes die daar aanwezig zijn. Meer info bij Caroline: 622380.

Uit hoofde van mijn beroep ben ik in het bezit van een Steinway-vleugel, Model Salon B nr. 0 202363 en in uitstekende staat verkerend. Afm. M. 1.83. Door doofheid ben ik, tot mijn leedwezen, niet meer in staat van de weelderige klank te genieten. Ik zou het zeer spijtig vinden als dit instrument onbespeeld zou blijven en dus zoek ik een liefhebber die in staat is en bereid als nieuwe eigenaar op te treden. Mijn vraagprijs is f 20.000,-. Informatie: Drs. A. Rodenhuis, Amstelveenseweg 725, Amsterdam. Beroep: Pianist, Musicoloog, tel. 020-460662.

te koop: Renault 5 TL, bouwjaar 1980, prijs nader overeen te komen. Tel. 470354. Na 18.00 uur.

Auto te koop: Citroën GS Club, bouwjaar '79, eerste eigenaar, km.stand 68.000, in goede staat. Vraagprijs f 2800,00, tel. 045-751465.

Te koop: Onderdelen Citroën 2CV, o.a. goede motoren, plaatwerk, etc. Tel. 04407-2776.

Mijn huisbaas gaat trouwen. Daarom moet ik het huis uit! Wie weet een kamer voor mij? Max. huur f 300,00 incl. Bel Sandra: 043-477516.

Te koop aangeboden: crossfiets (4-7 jaar), autoped en grasmaaiër (voor een kleine tuin). Tel. 043-888212 b.g.g. 435343.

Te koop: Berg en Terblijt, Past. Scheepersstraat. Ruim halfr. luxe uitgevoerd woonhuis met garage. Indeling: o.a. ruime hal, L-vormige woon-/eetkamer met open keuken. De gehel begane grond is betegeld. 1e Verdieping: 3 slaapkamers, badkamer, vlieztrap naar zolder. Het pand is geheel geïsoleerd en voorzien van dubbel glas. Aanvaarding direkt. Vraagprijs: f 159.000 k.k. Incl. 043-254108.

Korfbalvereniging TREGA zoekt nog enkele competitiepeelsters. Interesse? Onze trainingen zijn op vrijdagavond van 18.30 uur tot 19.30 uur te Sporthal Belfort. Of bel voor meer informatie Rob Wilhelmus, tel. 043-620820.

Te koop: kindervan (blauwgrijs) f 200,00; Keukenmachine (Philips -4 in 1-) f 125,00. Alles zo goed als nieuw. Bellen: Kuppen, tel. 043-477619.

Wegens vertrek naar buitenland te koop VW. Golf Diesel, 1979. Goede conditie. Keuring toegestaan. Prijs f 7200,00. Tel. 043-614878.

Etage in centrum te huur voor de maanden januari tot en met april '87. Prijs c.a. f 360,00. Tel. 043-888173 (overdag), 043-470122 ('s avonds).

'Culturele functie letteren beperkt tot Fries'

DE FILOSOFIE ACHTER DE BEZUINIGINGEN VAN DEETMAN

Na de bekendmaking van zijn plannen moest minister Deetman het binnen en buiten de universiteiten ontgelden. "Boekhouder" was nog de vriendelijkste kwalificatie die de bewindsman kon noteren in een rij die aan het andere uiterste vooralsnog wordt afgesloten met de opmerking van een NRC-columnist dat het samenvoegingsmodel nog het meest doet denken aan de manier waarop in de Tweede Wereldoorlog NSB-hoogleraren werden aangesteld. In zijn "voorlopig standpunt etc." legt Deetman daarom de argumenten voor de operatie SKG nader uit: "Omdat de kritiek in een aantal gevallen blijkt te berusten op misverstanden kan een precisering nuttig zijn."

De minister begint met de inmiddels overbekende riedel: de vraag naar hoger opgeleiden neemt toe, de onderzoeksinspanning moet vergroot worden, maar er is, helaas, minder geld en dus beland je dan vanzelf in zoiets als Selectieve Krimp en Groei. Daarnaast, zo stelt de bewindsman vervolgens, zal ook de structuur van de werkgelegenheid de komende jaren sterk veranderen. Het aantal arbeidsplaatsen voor hoger opgeleiden zal dalen in de publieke en stijgen in de private sector. En zeker in die laatste sector kun je met een opleiding in de letteren of de sociale wetenschappen straks niet meer zo veel. De minister erkent het natte-vingerkarakter van zulke bespiegelingen. En ook vindt hij dat de overheid in dit soort processen eigenlijk niet de rol van "arbitrator of regelaar" op zich mag nemen. Maar je kunt niet ontkennen dat van de "allocatie van middelen" ook een zekere invloed uitgaat. En als je moet bezuinigen en je vermoedt waar straks behoefte aan is, dan gaat een overheid met gevoel voor verantwoordelijkheid geen keuzes uit de weg. Welke keuzes je dan moet maken, is punt van discussie.

De minister is sterk geporteerd voor opheffingen en samenvoegingen, maar als hij er vertrouwen in heeft mogen voorzieningen op basis van "sirkte" complementariteit ook. Als de keuzes maar zoden aan de dijk zetten, want de genoemde vermoedens zijn sterk en worden ook door de jongste werkloosheidscijfers bevestigd. Deetman staat ook stil bij het argument dat een overheid zich "überhaupt" niet met de afstemming onderwijs-arbeidsmarkt zou moeten bemoeien. Zo'n stelling zal hij niet snel verdedigen. Het gaat immers om gemeenschaps-geld en de concurrentiekracht van de Nederlandse economie. Aan de andere kant denken universiteiten toch allereerst aan het eigen belang en kiezen aspirant-studenten zonder te beschikken over de beste informatie. Dus is het maar de vraag of besluitvorming door afzonderlijke instellingen en individuen vanzelf tot "een maatschappelijk optimum" leidt. Een afzonderlijke beschouwing reserveert de bewindsman voor de aanbevelingen van letteren-adviseur prof. dr S. Dresden. Deetman heeft ze "met waardering, doch ook kritisch" gelezen. Een dergelijke kwalificatie is Haags voor de uitspraak dat de minister een aanbeveling als de vergroting van de arbeidsmarkt voor afgestu-

Wat nu? (foto Werry Crone)

deerden in de letteren door de klassen te verkleinen, anno 1986 werkelijk van de gekke vindt. Ook de suggestie van Dresden om de alfa-richtingen te sparen op

grond van hun culturele functie, vindt in de ogen van Deetman geen genade. Het begrip sparen op grond van culturele functie wordt volgens de bewindsman op twee manieren gebruikt. Allereerst in de betekenis van "bekostigen van onderwijs en onderzoek zonder koppeling aan direct aanwijsbaar economisch nut".

In die betekenis is het echter van toepassing op alle wetenschappen. "In engere zin" zouden de letteren moeten worden ontzien, omdat juist daar kunst en cultuur "object van studie" zijn. Maar dat argument geldt volgens de minister slechts voor een deel van de alfa-studies en vormt dus geen argument om de hele discipline te ontzien. Slechts als het gaat om studies waarin Nederland "een speciale verantwoordelijkheid in de impliciete mondiale taakverdeling" heeft, wil Deetman zich wat soepeler opstellen. De bewindsman denkt dan aan de studies Nederlands, Vaderlandse (Kunst-) Geschiedenis en Fries. De minister besluit zijn betoog met een onheilspellend klinkend zinnetje: "Uiteraard is met deze concept-beleidsvoornemens niet het laatste woord gezegd over de noodzakelijke aanpassingen van het hoger onderwijs aan perspectieven op langere termijn."

Remco Pols/UP

AUTEURSRECHT VERVALT AAN UNIVERSITEITEN

"Als via deze weg de universiteiten met wetenschappelijke boeken kunnen doen wat ze willen, wordt het voor uitgevers steeds minder interessant hun werk uit te geven." De Koninklijke Nederlandse Uitgevers Bond is zeer verontrust over het nieuwe Rechtspositiereglement Wetenschappelijk Onderwijs (RWO) dat minister Deetman binnenkort wil invoeren. Met dit ontwerpbesluit lopen hoogleraren en andere onderzoekers het risico hun auteurs- en octrooirechten te verliezen omdat die rechten dan aan de universiteit als werkgever toekomen.

De KNUB is volkomen verrast door de inhoud van het nieuwe reglement. Volgens twee artikelen uit

het RWO-ontwerp kan de universiteit auteursrecht doen gelden op de geestelijke arbeid van werknemers. De Auteurswet kent tot op zekere hoogte, in de vorm van artikel 7, reeds een "werkgevers-auteursrecht", maar deze is enkel van toepassing als de arbeid bestaat in het vervaardigen van bepaalde werken van letterkunde, wetenschap of kunst. Producten van bijvoorbeeld journalisten of mensen die op een reclamebureau werkzaam zijn vallen onder dit artikel, pennevruchten of uitvindingen van wetenschappers niet omdat zij in de eerste plaats zijn aangesteld voor onderwijs en onderzoek.

Gerjoke Wilmink/UP

VROUWENSTUDIES VECHTEN VOOR BEHOUD

De vrouwenstudies moeten tijdens de komende bezuinigingsoperatie worden veiliggesteld. Dat bepleit de stimuleringsgroep emancipatie-onderzoek (STEO), die is ingesteld door het ministerie van sociale zaken, in een brief aan de colleges van bestuur van de universiteiten. Omdat in de plannen van minister drs. W.J. Deetman het mes in de sociale- en letterkundige faculteiten wordt gezet en de vrouwenstudies van oudsher juist daar zijn ondergebracht vreest de STEO dat het emancipatie-onderzoek het kind van de rekening wordt. Dit onderzoek is kwetsbaar omdat het doorgaans wordt verricht door mensen met een parttime- of tijdelijke aanstelling. Als niet tijdig wordt gezorgd voor een blijvende plaats voor de vrouwenstudies zijn deze rond 1990 op veel universiteiten verdwenen.

Dat moet voorkomen worden, omdat vrouwenstudies bij uitstek ver-

nieuwend zijn. Bovendien kunnen zij de studiekeus van vrouwen positief beïnvloeden, zo schrijft de STEO. Momenteel zijn vrouwen in de meeste studies ondervertegenwoordigd, behalve op de getroffen sociale- en letterenfaculteiten, waar zij ongeveer de helft van het aantal studenten uitmaken.

De brief, die mede ondertekend is door de stichting landelijk overleg vrouwenstudies (SLOV) in Utrecht en door de drie hoogleraren vrouwenstudies in Rotterdam, Groningen en Amsterdam is ook gestuurd aan het Kamerbreed Vrouwenoverleg, een geregelde bijeenkomst van alle vrouwen in de Tweede Kamer. De STEO hoopt dat dit overleg haar veronderstelde invloed gebruikt om de verdere ontwikkeling van emancipatie-onderzoek te stimuleren.

Bert Bakker/UP

Universiteiten op de markt

In de Financial Times van 30 oktober 1986 staat een advertentie van een groot aantal universiteiten met als kop: "Dip into Britain's technology think tanks", en als inhoud: "the vast reservoirs of ingenuity, innovation and invention of Britain's universities, polytechnics and colleges are now available for your company on a realistic, commercial basis and they are only a phone call away". Volgen een zestigtal instellingen van hoger onderwijs met telefoonnummers.

De financiële nood van de universiteiten gaat zodoende die van de dagbladen verlichten, maar het ging mij er niet om dit verschijnsel te signaleren. Ten slotte kijken wij hier in Nederland ook niet erg op van een advertentie van de RL om eens een student op te bellen. Ik begrijp dat het risico voor de betrokken student gering is, hij/zij houdt nog tijd om te studeren over, maar dat adverteren wel helpt. Hier gaat het echter om een duidelijk commerciële actie van de universiteit als, laten we zeggen, consultant, "on a realistic commercial basis". Dat is eigenlijk best een ontwikkeling, die het signaleren waard is. Universiteiten hebben de kennis in huis, het is ten slotte hun specialiteit. Waarom er geen commercie van gemaakt?

Het gekke is, dat deze commerciële aanpak wel eens de beste manier zou kunnen zijn om de moeilijke problematiek van de technology transfer te realiseren, en tegelijkertijd een oplossing te vinden voor de financiering van het hoger onderwijs. En toch vraag ik mij af hoe ze dat nou precies doen in zo'n universiteit in Groot-Brittannië. Het is best de moeite waard om daar eens aandacht aan te besteden. Niet elke research leent zich voor zo'n commerciële aanpak en je zou moeten uitkijken voor een soort Wet van Gresham: verkoopbare research, dat meer academisch van aard is en dus meer academische waarde heeft.

Misschien is het best moeite waard voor de RL zo'n telefoonnummer eens te bellen om te horen hoe die commerciële aanpak door een universitair instituut gerealiseerd wordt, welke invloed hij heeft op de research in het algemeen en in welke mate de universiteit zodoende zichzelf financiële armslag verwerft, los van het ministerie van Onderwijs. De advertentie verwijst naar een stand van de gezamenlijke universiteiten en andere instellingen op het terrein van het onderwijs op een grote nationale tentoonstelling in Birmingham. In Nederland heeft elke universiteit een transferpunt, dat de "makelaarsfunctie" vervult tussen research en bedrijfsleven. In Groot-Brittannië is er daarnaast een bundeling waardoor men z'n keuze kan maken. Voor Nederland wellicht een interessant voorbeeld. Wel zou men kunnen overwegen ook het (immers zichzelf bedruipende) post-academische en na-ervaringsonderwijs daarbij te betrekken.

Prof. dr. W. Albeda

bladeren

Samengesteld door Bart Brouwers

College

Het uitzicht op een goede baan en de daarbij horende hoge salarissen is voor 90 procent van de Amerikaanse scholieren de belangrijkste reden om verder te gaan studeren. Slechts een gering deel van de high school studenten (en hun ouders) ziet het College als een plaats waar je je inzichten wat kunt verdiepen. "Ik wil naar College om arts te worden, zodat ik veel geld zal verdienen en het later rustig aan kan gaan doen." Deze uitspraak van een toekomstig student typeert de houding van de meeste van zijn tijdgenoten. Studies die opleiden tot een 'business-degree' zijn dan ook veel populairder geworden dan de alfa-studies. In 1971 waren 114.000 studenten ingeschreven als business-student, nu zijn er dat al ruim 230.000. Engels en literatuurwetenschappen zijn echter gekelderd van 57.000 in 1971 naar 26.000 nu. Sommige scholen hebben al hele studierichtingen, zoals geologie en muziekwetenschappen, moeten laten vallen wegens gebrek aan studenten. Om de carrière-jagers toch nog enige algemene ontwikkeling bij te brengen wordt gedacht aan een voor alle studenten verplicht curriculum met onder andere Engels, geschiedenis, kunst en natuurwetenschappen. (Time)

Communicatie

De communicatie tussen arts en patient kent veel belemmeringen; hele lijsten met woorden die in consulten worden gebruikt blijken door patienten ofwel niet begrepen of snel vergeten of van een totaal andere betekenis voorzien te worden. Dat laatste was het geval bij een vrouw met hartklachten, die zeven kinderen had, maar nooit getrouwd was geweest. Op de vraag van de behandelende arts waarom ze dan wel nooit getrouwd was vertelde ze doodnuchter: "Dat was onmogelijk. Ziet u, mijn dokter had me gezegd dat ik met mijn hart beter nooit kon trouwen." Dezelfde arts zei eens een beetje geërgerd tegen een (andere) patient: "En nou ga je naar huis en naar bed en daar wacht je tot ik weer bij je kom." Drie weken later belde zijn vrouw op: of hij hem was vergeten? Sindsdien heeft hij een bordje op zijn bureau geplaatst met de tekst: 'Ik weet dat je denkt dat je begrijpt wat je me hebt horen zeggen, maar ik ben er niet zeker van dat je snapt dat wat ik zei niet was wat ik bedoelde.' (Medisch Contact)

Rookpauze

Vergaderingen van de universiteitsraad in Twente gaan voortaan wat langer duren. Reden daarvoor is een door de voorzitter ingesteld algemeen rookverbod tijdens die vergaderingen. Om de verstokte rokers echter niet te laten verkommeren is ook voorzien in een aantal rookpauzes, die exact om drie uur, half vijf en zes uur beginnen. Berekend is, dat de pauzes elk acht tot tien minuten van de vergaderdij afbranden. Men vreest echter in het Twentse dat de rookpauzes (met name door niet-rokers) voor heel andere doeleinden gebruikt zullen worden. Te denken valt aan gecamoufleerde lees-, loop-, rust-, koffie-, thee- en plaspauses, die ongetwijfeld langer

gaan duren dan de afgesproken tien minuten maximaal. Wanneer deze tendens doorzet en de pauzes dus steeds langer worden, neemt men in overweging de vergadering gedurende de pauzes te laten plaatsvinden en tijdens het vergaderen te pauzeren. Wat dan weer als voordeel heeft dat de pauzes rookvrij blijven. (U-blad Twente)

Promotie

"De waarheid, die wil ik weten. Maar als een fata morgana verdwijnt die telkens achter de horizon." Dat vindt een van de medewerkers van het 'FOM-instituut voor Atoom- en Molecuulfysica' in Amsterdam. Een groot deel van de mensen die voor het instituut werken, zijn er in tijdelijke dienst: na vier jaar zijn ze doctor in de natuurkunde en moeten ze vertrekken. Op een andere baan hoeft je niet lang te wachten na vier jaar werk in de 'promotiefabriek', het enige probleem is de keuze. Het instituut draaiende te houden kost enorm veel geld, voor het grootste deel gemeenschapsgelden. De organisatie voor Zuiver-Wetenschappelijk Onderzoek (ZWO) levert zelfs dertig procent van haar totale budget aan

het FOM. Dat betekent dat een aanzienlijk gedeelte van het geld dat de overheid via deze tweede-geldstroomorganisatie in onderzoek steekt, naar de natuurkunde gaat. Volgens FOM-directeur Chang krijgt de maatschappij daar kennis en hoogwaardig geschoolde mensen voor terug. Het belang is voor hem duidelijk: "In de eerste plaats is fysica net als ballet een uiting van onze cultuur. En in de tweede plaats heeft Nederland er economisch baat bij." (Vrij Nederland)

Mensenrechten

Begin deze maand werd in Tilburg een congres gehouden over de wenselijkheid van samenwerking op universitair niveau met landen waar mensenrechten op ernstige wijze geschonden worden. Een van de sprekers aldaar was Theo van Boven, hoogleraar internationaal en publiekrecht aan de RL. Hij stelde vast dat er sprake is van een duidelijke onevenwichtigheid in het mensenrechtenbeleid van de Nederlandse regering. De 'decembermoorden' in Suriname leidden tot stopzetting van de ontwikkelingshulp, terwijl Nederland niets onderneemt tegen Indonesië, waar ook

op grote schaal de mensenrechten worden geschonden. Verschillende universiteiten, die langdurige samenwerkingsvormen met Indonesië onderhielden, hebben die inmiddels al afgebroken, of op een lager pitje gezet. Universiteiten hebben hierin hun eigen verantwoordelijkheid en bepalen dus onafhankelijk van de Nederlandse regering hun beleid. (Univers)

Object

Heel Twente wacht met spanning op vrijdagmorgen 28 november, wanneer bij de ingang van het universiteitsterrein 'het object' onthuld zal worden. Wat het object precies voorstelt of hoe het er ongeveer uit gaat zien weet nog niemand, maar als het er eenmaal staat, moet voor iedereen duidelijk zijn dat het de entree van de Technische Universiteit Twente betreft. Het object heeft ongeveer twintigduizend gulden gekost en is ontworpen door een grafisch vormgever. Tot 28 november blijft zijn werkstuk verborgen onder een dik zwart zeil en houden de portiers om beurten de wacht om pottekijkers te ontmoedigen. (U-blad Twente)

Polen

Binnenkort gaat een delegatie van de Maastrichtse economische faculteit een kijkje nemen achter het IJzeren Gordijn, om met eigen ogen te kunnen zien hoe in Polen de economie, of in elk geval de studie ervan, bedreven wordt. Een groep Tilburgers ging hen in september voor. Zij kwamen er tot de ontdekking dat de nieuwe (van september 1985) Wet op het Hoger Onderwijs het sociale leven op de Poolse universiteiten volledig om zeep heeft geholpen. De rechten van studenten en onderwijzend personeel werden er enorm door beknut, die van de minister werden flink uitgebouwd. Zowel in Poznan, waar een 4000 studenten tellende economische faculteit is gevestigd, als in Krakow, met 5000 ingeschrevenen, mogen studenten zich niet of nauwelijks meer met beleidszaken bemoeien. Er is wel enig verzet geweest tegen de invoering van de wet, maar tot een massaal protest is het niet gekomen. Het gevaar, dat dat met zich mee kan brengen heeft de Poolse studenten en wetenschappers doen besluiten zich maar bij de wet neer te leggen. (Univers)

De lijkwade van Turijn

bezien in het licht van geloof en wetenschap.

Stand van zaken over het internationaal onderzoek anno 1986.

Inleider: Drs. W.G.M. Witkam, docent aan de Rijksuniversiteit Limburg.
Datum: dinsdag 25 november 1986, om 20.00 uur.
Plaats: Studentenhuis „In de Fortuyn”, Boschstraat 97, links van de Sint Mathiaskerk

U bent van harte welkom!
RK. Studentenpastoraat Maastricht.

CONDOOMS BESTELLEN ZONDER BLIKKEN OF BLOZEN

Veel mensen vinden het niet prettig om in de winkel condoms te kopen. Dat hoeft ook niet, want condoms kunt u gewoon per post bestellen. Maar neem dan wel de vertrouwde kwaliteit van de NVSH. Want daar kunt u van op aan.

	Bestelnr.	Prijs per 12 stuks	Prijs per 36 stuks
CONCEP GROEN Droog condoom met ronde top	107 T	f 11,—	f 29,80
CONCEP GEEL Met glijmiddel en ronde top	105 T	f 13,—	f 34,80
CONCEP PAARS Met glijmiddel en zaadreservoir, voorgevormd	106 T	f 14,90	f 39,80
CONCEP M Met zaaddodend glijmiddel en reservoir, voorgevormd	108 T	f 16,25	f 43,40
SAFE SEX Versterkt condoom voor robuust gebruik, met glijmiddel en reservoir	109 T	f 21,60	f 58,30
CONCEP FUN Met glijmiddel en reservoir en ribbels voor extra plezier	114 T	f 17,15	f 46,55
TUTTI FRUTTI Condoom met een smaakje, voorgevormd en met reservoir	111 T	f 2,— per stuk	

VERTROUWDE CONDOOMS VAN DE NVSH

Bestel nu! Door storting op postbanknr. 1505030, t.n.v. CMD, Den Haag. Of stuur een ingevulde eurocheque of betaalkaart naar NVSH, Postbus 64, 2501 CB Den Haag. Vermeld duidelijk bestelnummers en aantallen. Uw bestelling wordt toegezonden in een neutrale verpakking. Minimum-afname t.w.v. f 15,—. Tot 31 december 1986 betaalt u geen verzendkosten. De genoemde middelen zijn eveneens verkrijgbaar bij de NVSH-afdelingen en de consultatiebureaus van de Rutgershuizen.

NVSH

UNIVERSITEITEN WILLEN NOG STEEDS GEEN OPFRISVERLOF

Opfrisverlof is nog steeds tegen het zere been van de universiteitsbestuurders. Die variant van arbeidsduurverkortings, waarbij een werknemer eerst een tijd meer dan 38 uur per week maakt en vervolgens een periode vrij is, grijpt te zeer in op hun zeggenschap, vinden ze. Het feit dat universiteitsbesturen eerst met de bonden moeten overleggen eer ze een werknemer (met het oog op 'het belang van de organisatie') zulk verlof kunnen weigeren, vinden ze niet gepast. Dat het ministerie opfrisverlof juist mogelijk wil maken, vinden ze wringen met een ander streven van het departement: de universiteiten meer autonomie te geven.

Dat bleek dinsdag 11 november tijdens de vergadering van de WO-kamer, het maandelijks overleg tussen universiteiten en minister. Het Rechtspositiereglement voor het WO (RRWO) stond er op de agenda. In dat rechtspositiereglement is onder meer de arbeidsduurverkortings opgenomen. Over het RRWO wordt al buitengewoon lang (twintig

jaar) heen en weer gepraat, maar het onderwerp opfrisverlof is relatief nieuw. De hoger onderwijsbonden gingen eind oktober akkoord met de twee belangrijkste hoofdstukken van het RRWO (waarin ook de opfrisverlof-regeling), dat als het meezit per 1 januari van kracht moet worden. De Raad van State moet er nog advies over uitbrengen.

De Colleges van Bestuur hebben opfrisverlof vanaf de introductie van het idee iets vreselijks gevonden, en zijn niet van gedachten veranderd. Behalve een aantasting van hun bevoegdheden vrezden ze — bij gemiddeld 400 nieuwe aanstellingen per jaar — ook een hoop extra rompslomp in de vorm van verplicht overleg met de bonden. Het ministerie schreef begin oktober nog aan de universiteiten dat hij de bezwaren inmiddels wel kent, en geen behoefte heeft de discussie te hervatten.

Esther Hageman/UP

Onderzoek Voeding en Kanker

HET WEL EN WEE VAN EEN MAMMOET-ONDERZOEK

Wat was Uw gewicht toen U twintig was? Hoeveel aardappelen, zo groot als een ei eet U bij een warme maaltijd en hoeveel handjes borrelnootjes (je wordt er zo hebberig van!) neemt U per week? Een willekeurige selectie uit de ruim vijftig vragen, die de afgelopen twee maanden zijn gesteld aan 350.000 mannen en vrouwen tussen de 55 en 70 jaar in vrijwel heel Nederland. Zij waren uitgekozen om mee te doen aan een grootscheeps onderzoek naar de relatie tussen voeding en het ontstaan van kanker. Het is opgezet door de afdeling Epidemiologie van de Rijksuniversiteit Limburg en de Hoofdgroep Voeding en Voedingsmiddelen van TNO in Zeist. Piet van den Brandt, epidemioloog en voedingskundige in Maastricht vertelt over de struikelblokken van dit mammoetonderzoek.

In 1983 staken Sandra Bausch-Goldbohm, Pieter van 't Veer en Piet van den Brandt de koppen bij elkaar. Als 'fellows' van het Koninklijk Wilhelmina Fonds (KWF) wilden zij een nauwkeurig antwoord op de vraag welke eetgewoonten kankerrisico hebben en welke niet. Dat er verband bestaat tussen voeding en kanker is in dier-experimenteel en epidemiologisch onderzoek bevestigd. Maar dieren zijn geen mensen en de resultaten uit humaan onderzoek zijn tot nu toe te globaal en soms onnauwkeurig. Ze dienden daarom een voorstel in voor een "prospectief cohortonderzoek". Een grote groep gezonde mensen (het cohort) wordt gevraagd naar hun eet- en leefgewoonten. Later wordt gekeken welke mensen uit die groep kanker krijgen. Een vergelijking tussen hun leefpatroon en dat van degenen die geen kanker krijgen, kan een beeld geven van de relatie tussen voeding en kanker, althans in Nederland en dan nog voornamelijk met betrekking tot de meest voorkomende tumoren.

Privacy Het driemanschap vond gehoor bij de hoogleraren Hermus (TNO) en Sturmans (epidemiologie RL). Na een haalbaarheidsonderzoek in 84/85 werd het licht op groen gezet. Het KWF en het ministerie van WVC hebben voor vier jaar geld beschikbaar gesteld (de kosten van het onderzoek bedragen ongeveer 1 miljoen gulden) en half september gleden de vragenlijsten in de bus bij de 350.000 geselecteerden. Over vier à vijf jaar worden de eerste resultaten verwacht.

Over cohortonderzoek wordt in wetenschappelijke kring gevarieerd gedacht. Over het algemeen is men het er over eens, dat het een goede methode is om vertekende resultaten te voorkomen, maar de financiële en organisatorische omvang maakt menig onderzoeker sceptisch. Waar haal je de privacy van de groep vandaan? Hoe benader je die, zodat ze vrijwillig medewerking verleent? Hoe stel je de vragen voor iedereen begrijpelijk én volledig? Welke instanties zijn bereid en in staat straks adequate informatie te geven over de kankerpatiënten? Hoe waarborg je de privacy van de ondervraagden en hoe organiseer je de opslag en verwerking van de gegevens? Dat zijn nog niet eens alle hoofdpunten voor de onderzoekers. Ondanks de gedegen voorbe-

reiding, blijken er nog onverwachte struikelblokken te zijn.

Crisisjaren

Om te beginnen de vragenlijst. Piet van den Brandt: "Wij zijn begonnen door ervaren diëtisten voedingsinterviews af te laten nemen bij mensen die representatief zijn voor het cohort, om te kijken welke elementen in de enquête opgenomen moeten worden en wat knelpunten zijn. Daaruit is een eerste schriftelijke vragenlijst gerold, die uitgetest is bij vrienden en familie en waarover externe deskundigen zich hebben gebogen. In twee fasen daarna is hij nog eens voorgelegd aan de mensen, bij wie de diëtisten geweest zijn. Tenslotte is hij gestuurd naar ruim 1100 mensen in drie gemeenten."

Op de uiteindelijke enquête onder 350.000 mensen blijken nu toch wat vragen te komen. Ruim vierhonderd telefoontjes (in feite iets meer dan een pro mille) kwamen binnen waarvan de helft met vragen over de lijst. Een voorbeeld: er wordt gevraagd naar kanker in de familie. Om aan te geven, hoe je de vraag moet invullen, is op de eerste regel een voorbeeld-antwoord "geschreven". Er staat dat "zus borstkanker heeft sinds haar tweeënvijftigste". Mensen nemen het voorbeeld serieus. Ze bellen op met de vraag: "Hoe weet U, dat mijn zus borstkanker heeft?" Of ze denken, dat iemand anders de lijst al eens eerder heeft ingevuld. Bij een vraag over vitaminegebruik in de afgelopen vijf jaar, is ook een voorbeeld ingeschreven, maar daar reageert niemand op. Blijkbaar ligt dat minder gevoelig. Ook de vraag of vader tijdens de crisisjaren werk had en waar men tijdens de oorlog verbleef wekt soms weerstand op.

"We kunnen ons dat best voorstellen, maar we hebben die vragen niet zomaar gesteld. Als je de relatie voeding-kanker wil meten, moet je andere factoren niet uitsluiten. Het is bijvoorbeeld belangrijk om te weten, wat energie-opname in de jeugd en kanker met elkaar te maken hebben. Dat willen we ondermeer door die vraag over de crisistijd en oorlog proberen te achterhalen."

De vragen zijn bondig geformuleerd en zijn nauwelijks toegelicht. Wat meer uitleg had wrevel kunnen voorkomen. "Ja. Dergelijke vragen hadden wel een inleiding nodig gehad. Maar er waren al zoveel vragen en je zit met het simpele feit,

dat het poststuk niet te zwaar mag zijn. Dat zijn je financiële grenzen. We hebben de mensen ook gevraagd de enquête gefrankeerd terug te sturen (een gulden vijftig porto). Als dat bezwaarlijk zou zijn, kunnen ze gebruik maken van een antwoordnummer." In het vooronderzoek bleek 85 procent van de respondenten bereid de portokosten te betalen. Nu is die bereidheid iets minder, maar nog altijd "naar tevredenheid".

Boosheid

In een voor-publicatie over het onderzoek in Medisch Contact van afgelopen juli, stelden de onderzoekers een respons te verwachten van 48 procent, dat wil zeggen 170.000 mensen. De ingevulde enquêtes druppelen nog steeds binnen, maar het ziet ernaar uit, dat het er in totaal zo'n 125.000 zullen worden. "Iets onder de verwachtingen, maar wel voldoende en nog steeds een gigantische onderzoeksgroep," aldus Van den Brandt. Wat er met de andere 225.000 vragenlijsten is gebeurd, blijft voorlopig een vraag. De onderzoekers hebben wel vermoedens en overwegen een non-respondenten onderzoek. Wat nogal wat boosheid opwekte, was het feit, dat de leeftijd van de geadresseerde open en bloot op de enveloppe stond. De persoonsgegevens zijn afkomstig van 205 geautomatiseerde bevolkingsregisters in vrijwel het hele land. Ook op stembiljetten staat de leeftijd van de geadresseerde vermeld en daar valt niemand over. Waarom gebeurt het nu dan wel? In het vooronderzoek is op de adressering inclusief leeftijd geen enkele reactie gekomen.

Het is ook belangrijk, hoe en wanneer je zo'n enquête naar buiten brengt. Het artikel in Medisch Contact werd iets vroeger geplaatst, dan de bedoeling was. Toen kwam de eerste publiciteitsgolf over ons heen. Het ANP zorgde voor een goed persbericht en heel wat kranten namen dat over. Maar daarna bleef het verrassend stil. We waren bang, dat de interesse voorbij zou zijn. In september hebben we bewust de publiciteit gezocht. Het journaal bracht ons onderzoek positief. Toevalligerwijs startte in diezelfde tijd een grote PTT-enquête, die nogal wat negatieve aandacht kreeg. De gegevens van die enquête zouden aan bedrijven doorverkocht worden. Dat schrikt mensen misschien af. Sommigen hebben de enquêtes met elkaar verward. Er

(foto Franco Gori)

zijn ook mensen, die dachten dat ons onderzoek nep was. Dat schijnt in een of andere radorubriek gezegd te zijn. Dat zijn dingen, die heb je niet in de hand." Navraag bij de omroepen leverde niets op.

Fouten

Een enquête is een gevoelige zaak, vooral als het om zo iets persoonlijk als je eigen lijf en leefregels gaat. Veel mensen zijn bang, dat hun privacy geschonden wordt. En dat is niet voor niets. Er worden nogal eens onzorgvuldige fouten gemaakt. Soms worden adressenbestanden bij het oud papier op straat gevonden en commerciële databanken verkopen allerlei persoonlijke gegevens. Voor het onderzoek Voeding en Kanker is een reglement opgesteld om de privacy te bewaken. Een commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van WVC, de Geneeskundige Hoofdinstitutie en Patiëntenverenigingen, houdt in de gaten of het reglement wordt nageleefd. Bovendien kan het Bureau Kwaliteitsaangelegenheden van TNO ongevraagd controle uitoefenen. Alle ondervraagden hebben een persoonlijk administratienummer gekregen. In een brandkast liggen de adressen en nummers opgeslagen. Als de inzendingstermijn op 15 november sluit, worden de gegevens van de non-respondenten vernietigd. Op de teruggestuurde lijsten staat alleen het administratienummer. Dat gaat met de ingevulde gegevens de computer in. Naam en nummer worden alleen tevoorschijn gehaald voor tussentijdse steekproeven, die moeten meten of er verandering is gekomen in de voedingsgewoonten. Na een jaar of drie wordt voor het eerst bekeken wie er kanker heeft gekregen. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van twee registratie-systemen, de Kankerregistratie en PALGA (Pathologisch-Anatomisch Landelijk Geautomatiseerd Archief). Zij hebben erin toegestemd, de vragenlijsten te koppelen aan de bij hen be-

kende tumorgegevens. Die koppeling gebeurt niet op naam, maar via een persoonscode, waarin een aantal identificerende gegevens is versleuteld. De koppeling wordt periodiek nog een aantal malen herhaald. Als het onderzoek is afgerond worden alle persoonsgegevens vernietigd.

Kankerpil

Er is nog veel werk voordat het mammoetonderzoek eerste resultaten oplevert. Van den Brandt: "In tegenstelling tot andere enquêtes kwam de grote instroom pas laat op gang. Half oktober, toen de inzendingstermijn zou sluiten, was het hoogtepunt. We hebben via een advertentie duidelijk gemaakt dat de termijn verlengd werd tot 15 november. Tijdens de topdrukten waren we met acht mensen bezig met het opbergen van de formulieren in kasten. We zijn het invoermodel voor de computer nog aan het perfectioneren en het zal zeker een aantal jaren duren, voordat alle benodigde gegevens zijn verwerkt. Belangrijke ondersteuning wordt hierbij geleverd door het MEMIC (Medisch en Maatschappelijk Informatie Centrum van de RL)." Kanker is "in". Mensen laten zich bij elke publicatie verleiden tot de hoop, dat een afdoende remedie is gevonden. Resultaten van onderzoeken worden maar al te gretig op die noemer geïnterpreteerd, niet door onderzoekers, wel door de buitenwacht.

"Wij zullen onze resultaten heel zorgvuldig moeten weergeven. Want ook wij zullen HET antwoord op kanker niet vinden. We gaan ook geen "pil" tegen kanker ontwikkelen, iets waar vaak naar wordt gevraagd. Wat wij alleen hopen te vinden is, welke leefpatronen een hoger of lager kankerrisico geven. Het is de taak van de voorlichters daar straks iets mee te doen."

Lucia Geurts

SCHRIJFSTER BIJ FYSIOLOGE

"Stellingen zijn kwellingen", luidt de laatste stelling bij het proefschrift waarop fysiologe Tiny van Merode morgen hoopt te promoveren. Daarover kan iemand zich verbazen die het alter ego van de jonge doctor kent. Behalve op wetenschappelijke gebied beschikt zij immers ook over talenten op het literaire vlak. Maar dat is bepaald geen voordeel bij het schrijven van wetenschappelijk werk, beweert zij in stelling 10: "Creatief en wetenschappelijk schrijven beïnvloeden elkaar over en weer in negatieve zin"

Het schrijven van wetenschappelijke artikelen vereist het gebruik van strakke vaststaande schema's; het is niet de bedoeling dat je het verhaal mooi opschrijft, maar dat het duidelijk is voor iedere geïnteresseerde. Het wetenschappelijk schrijven kent vele ongeschreven wetten, waardoor creativiteit niet of nauwelijks tot uiting kan komen. Creatief schrijven is daarentegen iets individueels; het hoeft niet volgens vaste lijnen plaats te vinden, als het maar boeit of mooi is. Ondanks deze tegenstelling wordt door velen aangenomen dat mensen die gewend zijn creatief te schrijven, minder moeite zouden hebben met het schrijven van wetenschappelijke artikelen. Bevestigt dit idee de regel of vormt het juist een uitzondering? Tiny van Merode neemt stelling tegen dit idee: wanneer je gewend bent om regelmatig creatief

te schrijven, werkt dat eerder in je nadeel dan in je voordeel, is haar ervaring.

Vestdijk

Tiny van Merode werd in 1955 in Leeuwarden geboren. Haar middelbare schoolopleiding volgde ze aan de Rijks-HBS te Leeuwarden; het instituut waar Slauerhoff en Vestdijk hun middelbare schoolopleiding volgden. Na haar studie Geneeskunde in Groningen, werkte ze een jaar als arts-assistent Chirurgie en Verloskunde, alvorens ze in 1980 met wetenschappelijk onderzoek begon bij de Capaciteitsgroep Fysiologie. Ze schrijft al vanaf de lagere schoolperiode, maar pas nadat ze met wetenschappelijk onderzoek begon, is ze regelmatig en met meer ambitie gaan schrijven. Sinds

die tijd heeft ze zich toegelegd op het schrijven van korte verhalen. In december 1984 verscheen bij de Roermondse uitgeverij Peregrinus haar debuutbundel "Misschien wel meer": een serie verhalen met duidelijk bespiegelende inslag, waarin de hoofdpersonen vaak sterk bezig zijn met hun eigen gevoelens, en zichzelf proberen te doorgronden. Tiny is lid van de Limburgse schrijverskring "Vrienden van het schrijven" en sinds enige tijd ook bestuurslid van de Roermondse uitgeverij Peregrinus.

De stelling dat creatief schrijven en wetenschappelijk schrijven elkaar over en weer in negatieve zin beïnvloeden, is volgens Van Merode uit de praktijk geboren, en kan op twee manieren worden geïnterpreteerd.

"Wanneer je stelt dat creatief schrijven het wetenschappelijk schrijven in negatieve zin beïnvloedt, dan zullen veel mensen denken dat het omgekeerde waar is. Men neemt aan dat, wanneer je gewend bent om creatief te schrijven, je woordgebruik ruimer en gemakkelijker is. Tegelijkertijd vergeet men echter dat die manier van schrijven iets individueels is, en dat het juist belangrijk is dat dit niet volgens vaste lijnen hoeft plaats te vinden. Het is als het ware een vonk die overslaat tussen inspiratie en creativiteit".

Ongeschreven wet

"Mijn eigen ervaring is dat ik hierdoor wetenschappelijk veel te wijldig ging schrijven, omdat ik de neiging had om alles heel bloemrijk

Tiny van Merode (foto Franco Gori)

te zeggen. Daardoor waren mijn allereerste pogingen tot het schrijven van een wetenschappelijk artikel eigenlijk veel te mooi". Voor het wetenschappelijk schrijven worden echter vaststaande strakke schema's gebruikt. Het is immers de bedoeling dat men begrijpt wat er onderzocht is en wat de resultaten zijn, en niet dat de gegevens mooi worden opgeschreven.

"Je merkt dan pas dat het schrijven van wetenschappelijke artikelen vele ongeschreven wetten kent, waardoor je weinig kunt doen met je creativiteit. Het geoeftend zijn in creatief schrijven, werkt in die situatie eerder tegen je, dan in je voordeel." Voor hen die gewend zijn om journalistiek of populair wetenschappelijk te schrijven, geldt volgens de promovenda echter het omgekeerde, omdat de wijze waarop zij gewend zijn te schrijven grote overeenkomsten vertoont met het schrijven van wetenschappelijke artikelen.

Maarten 't Hart

Omgekeerd is haar gebleken, dat ten tijde van het schrijven van haar proefschrift, de inspiratie voor het creatief schrijven grotendeels was verdwenen. "Ik kon niets creatiefs meer op papier krijgen, en had de neiging om met een mal in mijn hoofd, volgens strak geschreven schema's verhalen op papier te zetten. Literair schrijven is voor mij echter een ander proces dan het strak rationeel naar iets toewerken, zoals dat plaatsvindt bij het schrijven van wetenschappelijke artikelen." Het feit dat veel schrijvers echter met strakke schema's werken vindt ze niet vergelijkbaar. "Die schema's kunnen, in tegenstelling tot de bij het wetenschappelijk schrijven gebruikte, gemakkelijk worden veranderd. Maar misschien is het ook wel een kwestie van mijn beperkte talent, want er zijn natuurlijk voorbeelden van creatief schrijvende wetenschappers die dit hele proces niet kennen. De Leidse wetenschappelijk medewerker en auteur Maarten 't Hart is bijvoorbeeld iemand die creatief en wetenschappelijk schrijven blijkbaar goed kan combineren. Voor mijzelf biedt het wetenschappelijk schrijven echter weinig ruimte om ook goed creatief te kunnen schrijven. Misschien zou ik er minder last van ondervinden, wanneer ik mijn vrije tijd uitsluitend aan het creatief schrijven zou wijden, maar dat is helaas niet mogelijk."

Walter van Bree

BULKBOEK

Bulkboeken zijn vermomd als krant en daarom goedkoop. Op de middelbare school kostte een jaarabonnement maar f 25,- en zo kwam ik in het bezit van mijn eerste 'echte' literatuur. Inmiddels kent Bulkboek haar vijftiende jaargang en zijn er ruim 150 titels verschenen. Het onhandige krante-uitvouwformaat heeft plaatsgemaakt voor de tijdschrift-bladerformule, wat een hele vooruitgang is.

Verder is de aanpak hetzelfde gebleven. Elk jaar worden er zo'n acht romans uitgegeven, vergezeld van inleidend materiaal over leven en werk van de schrijver, het genre of het thema. Een wat strakke aanpak die de bulkboeken zo geschikt maakt als leesvoer voor middelbare scholieren.

Regelmatig verschijnen er ook leuke en luchtige themanummers bij Bulkboek. Na eerdere bijdragen over de Middeleeuwen en de Renaissance is nu de achttiende eeuw aan de beurt. Bert Paasman, docent aan het Instituut voor Neerlandistiek van de Universiteit van Amsterdam, schreef "Het boek der Verlichting".

Er staat veel moois en waars in dat zonder al te veel fantasie verplaatst kan worden naar onze tijd. Zo was het misbruik van drank toen al een groot probleem. Moeder dronk nog wel geen sherry met tante Els maar een ontwricht gezinsleven, verwaarlozing van maatschappelijke plichten en allerlei ontsporingen werden toch al aan de drank geweten.

In de 'koffyhuizen' ontstonden er felle discussies over een eventuele consumentenboycot van koffie en suiker, uit solidariteit met het lot van de slaven. "Enig effect op de harde koloniale praktijk hadden deze sympathieke acties niet", aldus Paans.

En depressies blijken helemaal geen ziekte van deze tijd. Integendeel, men had er vroeger al een aardige kijk op. Melancholie kon een gevolg zijn van ingespannen denken en studeren en van hevige gemoedsbewegingen als verliefdheid, angst, vreugde en verdriet. Ook een zittend leven en eenzaamheid bevorderden het ontstaan ervan. Tuinieren, een reis in aangenaam gezelschap, muziek, grappen en beweging golden als be-

rode oren

proefde therapie. Wie beweert nog dat de psychologie een negentiende eeuwse uitvinding is?

Paans heeft zijn boek opgebouwd met behulp van trefwoorden uit het "Algemeen huishoudelijk-, natuur-, zedenkundig- en kunstwoordenboek" onder redactie van J.A. de Chalmot (1768-1793). Bij elke letter van het alfabet is telkens slechts één trefwoord gekozen om flink wat informatie aan op te hangen. Van de A van almanach tot de Z van ziekte doorloopt Paans vlot het culturele- en geestelijke leven in de achttiende eeuw. Op sommige plaatsen lijkt de keuze van trefwoorden wat willekeurig. De letters die je bij het scrabble altijd probeert weg te moffelen, hebben ook Paans parten gespeeld. De Q van Quakers, de Y van Ydelheid en de X als twee-en-twintigste letter van het alfabet lijken vooral bladvulling. Maar de opzet is verder aardig en de 25 letters van het alfabet (de I en de J werden toen nog niet als verschillende letters onderscheiden) leveren evenzoveel leuke verhaaltjes op, verlevendigd door de vele illustraties en citaten uit de vaderlandse letterkunde.

De encyclopedie-verspreider van kennis en moraal op de meest uiteenlopende terreinen- blijkt een geschikte gids voor het rendez-vous met de verlichting. De lezer vormt zich een -algemeen- beeld van een tijdvak doordrenkt van godsdienst en moraal en daardoor voor ons vaak lachwekkend. Paans probeert hiervan een lachspiegel te maken en in die opzet slaagt hij redelijk.

Wie niet zoveel waarde hecht aan mooie rijtjes in de boekenkast kan een abonnement op Bulkboek nemen of het losse nummer kopen. De anderen moeten nog even wachten. Te zijner tijd verschijnt "Het boek der Verlichting" ook in een gebonden handelseditie, die wel duurder zal zijn.

Emely Nobis

Bert Paasman: Het boek der Verlichting; de 18e eeuw van A tot Z
Een uitgave van Bulkboek Amsterdam

Scheidende griffier Marius Bassie:

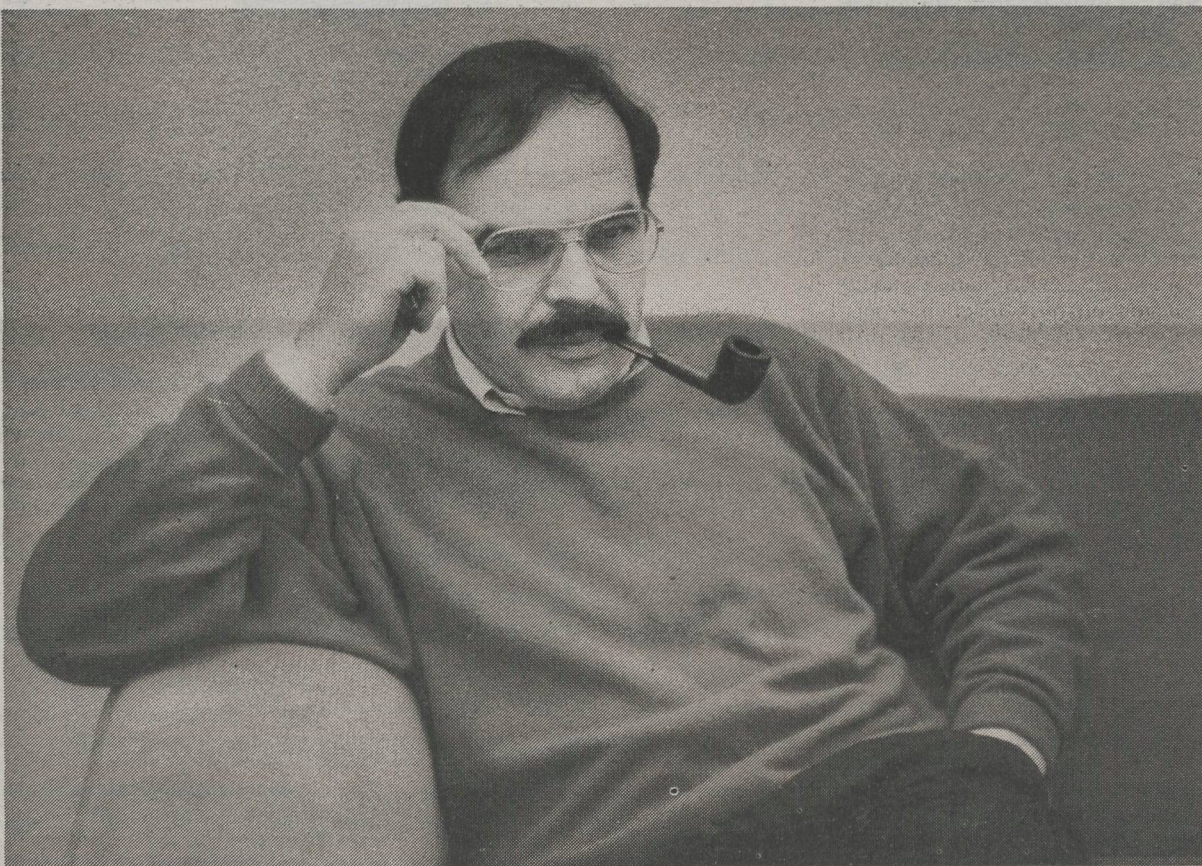
"DE UNIVERSITEITSRAAD LAAT KANSEN LIGGEN"

Vanavond neemt Marius Bassie afscheid als griffier van de Universiteitsraad. Na vier jaar de raad met daad te hebben bijgestaan heeft hij promotie gemaakt. Voortaan gaat hij door het leven als secretaris van de Algemene Faculteit. Hij stapte niet een bekend terrein op. De vier jaar hij aan de zijde van twee voorzitters (Hans Adriaanse, met wie hij het duo Bassie & Adriaanse vormde, en Huub Smeets, de huidige voorzitter) heeft doorgebracht, hebben hem niet in staat gesteld het universitaire bedrijf grondig te leren kennen. Dat duidt dus op enkele tekortkomingen in de werkwijze van de raad. Wat heeft de man in die vier jaar zwijgend alle vergaderingen van de raad plus de nodige commissievergaderingen heeft bijgewoond voor een oordeel opgebouwd over het hoogste gezagsorgaan van de universiteit?

Aanvankelijk was Marius Bassie, die voor zijn komst naar Maastricht adjunct-griffier was van de universiteitsraad van de Vrije Universiteit, zeer negatief over het peil van de discussies in de raad, maar in de loop der jaren is er veel ten goede veranderd, al blijft zijn oordeel niet zonder kritiek. Volgens hem hebben de raadsleden onvoldoende gebruik gemaakt van hun macht: "De raad heeft kansen laten liggen door zich te veel met detailkwesties bezig te houden. Proceduredebatten, neigingen om te scoren over detailkwesties en succes op korte termijn heeft men vaak belangrijker gevonden dan de grote lijnen. Maar in welke mate dat gebeurt hangt sterk af van de samenstelling van de raad. Toen ik hier kwam in 1982 was de raad zeer bedreven in proceduredebatten en gestechel over details. Daar is anderhalf jaar geleden een kentering in gekomen die mede is toe te schrijven aan het optreden van de nieuwe voorzitter, Huub Smeets. Hij heeft op enkele punten duidelijk iets willen bereiken met de raad, bijvoorbeeld op het gebied van de maatschappelijke dienstverlening, de interne werking van het Ontwikkelingsplan en de profilering van de universiteit. Ik betwijfel soms of de raad dat goed heeft opgenomen. Voor mij moet een raad zich bezighouden houden met de hoofdlijnen van het beleid op instellingsniveau. Op hoofdpunten moet de raad in discussie treden met het College van Bestuur dat zich als een goede gesprekspartner moet gedragen. Dat is er tot nu toe te weinig uitgekomen, vind ik. Er zijn zo nu en dan wel aanzetten, maar de kans bestaat nog steeds dat er na de volgende verkiezingen weer een raad komt die in de oude fout vervalt en doorgaat met kibbelen op de vierkante millimeter".

Hamerstuk

Bassie noemt enkele recente voorbeelden: de behandeling van de nieuwe Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs, die de bevoegdheden van de raad aanzienlijk beperkt, en het Ontwikkelingsplan, waarin de universiteit haar profiel en haar strategie vastlegt. "Over de invoering van de WWO '86 ontstond in de commissie Algemene Zaken een prima discussie over de toekomstige verhouding tussen de raad en het College van Bestuur. Het college werd toen gevraagd een notitie op te stellen

Marius Bassie: "verbaasd over de wijze waarop studenten gebruik maken van de universiteitsraad" (foto Franco Gori)

waarin werd aangegeven hoe de raad onder de nieuwe wet een zinnige gesprekspartner kon blijven. Het college heeft daar keurig op geantwoord met een notitie 'De bevoegdheden van de Universiteitsraad in relatie tot de WWO '86'. Dat stuk kwam vervolgens in de raad en de raad praatte er niet eens over! Het werd als een hamerstuk afgedaan!". Zo zijn er volgens Bassie meer voorbeelden te vinden. Ook bij de behandeling van het Ontwikkelingsplan deed de raad zijn werk niet behoorlijk, vindt hij: "Volgens de Commissie Onderwijs, Wetenschap en Maatschappelijke Dienstverlening waren er een aantal zaken in het plan niet goed geregeld, zoals de profilering, de aio-kwestie, de relatie met het HBO en nog enkele punten. Een hele goede discussie, maar toen het stuk in de raad kwam, bloedde de discussie meteen dood. Toen werd er weer over procedures gepraat in plaats van over de inhoud. Dat is mijn grote bezwaar: er wordt te weinig inhoudelijk gediscussieerd met het College van Bestuur en teveel procedureel afgehandeld".

Over het werk van de meeste commissies is Bassie heel wat beter te spreken: "Dat is ten opzichte van vroeger stukken verbeterd. Ik denk dat het college van bestuur een betere gesprekspartner is in de commissies, terwijl in de raad het college vaak erg defensief reageert. Het is een wisselwerking: de raad vergaard niet goed, stekeligheden tegenover het college, college gaat defensief reageren en daardoor bloedt de discussie dood. Ik heb de indruk dat raadsleden in de raadsvergadering benauwder zijn om in openheid te spreken dan in de commissies".

Belangen

Sommige raadsleden komen er eerlijk voor uit, dat ze in de raad zitten om bepaalde belangen belangen te verdedigen. Voor Bassie is dat evenzeer een obstakel voor een goede inhoudelijke discussie: "Ik vind dat heel slecht. Ik heb me daar altijd wezenloos aan geërgerd. Je krijgt soms de indruk dat facultaire medewerkers het belang van hun faculteit zitten te verdedigen, terwijl ze daar niet voor gekozen zijn. Ze

zijn vanuit de universitaire gemeenschap gekozen tot lid van de raad. De discussies die gevoerd worden, met name over begrotingsaangelegenheden, daarvan heb ik soms de indruk dat ze elders, in de faculteiten ook al gevoerd zijn. Als je in de universiteitsraad zit, zul je je moeten beperken tot de hoofdlijnen van de instelling".

Van twee faculteiten zit de secretaris in de raad. We vermoeden dat Bassie als secretaris van de Algemene Faculteit hun voorbeeld niet zal volgen. En inderdaad: "Daar ben ik falikant op tegen. Ik vind het uitermate slecht dat secretarissen van faculteiten in de universiteitsraad zitten. Ik ben ook blij dat dat nu afgelopen is door de invoering van de nieuwe WWO. Dat is echt ook een lacune geweest in de interne wetgeving".

Meer politiek

Door de invoering van de nieuwe wet krijgen faculteiten geen garantie meer voor vertegenwoordigers. Er zal dus meer gevochten moeten om raadszetels, wil een faculteit een stem in het kapittel behouden. Waarschijnlijk betekent dat een stimulans voor het politieke gehalte van de discussie, die nu nog te zeer bepaald wordt door belangenpoli-

voor andermans oren bestemd was. Verkiezing van CvB-leden, adviezen over het kroonlid, de rector en buitenuniversitaire leden. "Bij al die bemoelingen kun je grosso modo zeggen dat de vertrouwelijkheid is geschonden. Het verbaast me dan ook dat er onlangs een commissie in het leven is geroepen die het lek moet opsporen waardoor de namen van de kandidaten voor de opvolging van Van den Biggelaar naar buiten zijn gekomen. Bovendien moet die commissie regels opstellen om nieuwe lekken in de toekomst te voorkomen. Ik ben bang dat die poging niet zal lukken. Als dergelijke procedures aan de gang waren, viel het mij altijd op dat het op de griffier veel drukker was dan gewoonlijk. Raadsleden, medewerkers van diensten of diensthoofden kwamen dan altijd naar de welstand van de griffier vragen, met daarbij denk ik een bedoeling. Frappant was ook, hoe snel tot in de meest vreemde hoeken van dit bedrijf de informatie voorhanden was over wat binnen de commissie besproken was. De vertrouwelijke informatie slingerde overal rond. Men verzocht mij dan te vertellen hoe de stand van zaken was, of er al voortgang was gemaakt. Maar de informatie die men had was nooit honderd procent juist. Dor het aan elkaar vertellen van informatie ontstaat een verhaal, dat ieder voor zich redelijk kan interpreteren, tot dat hij denkt dat het sluitend is. Er zitten dus kennelijk altijd lekken in de commissie. Ik denk dat dat aan de ene kant ook zo is, aan de andere kant heb ik altijd de indruk dat commissieleden door het verstrekken van hele summere informatie verwachtingen bij anderen hebben bevestigd, waarna die het verhaal aanvullen en vervolgens doorvertellen aan iemand die het verhaal nog mooier maakt en als je het zo vier of vijf keer vertelt, dan heb je een redelijk klinkend verhaal. Maar kun je dan zeggen dat de commissie heeft gelekt? Je weet dat er gigantische rellen zijn geweest bij de herbenoeming van het vorige gekozen CvB-lid, Ad Lagas. Er was oppositie gekomen van een collegelid, Coen Hemker. Daar is uitvoerig in de commissie over gesproken. Ik kan me nog goed herinneren dat een half uur na de commissievergadering mij iemand van het BMC belde en mij precies wist te vertellen wat er in de commissie was besproken. Dan kun je twee conclusies trekken: of het lekt aan alle kanten, of er zijn sommige mensen zo spits om met weinig informatie het verhaal rond te kunnen maken".

Opzet

Soms hebben er ook mensen baat bij gehad dat informatie uitlekte en waarom zouden ze dan niet zelf het lek laten ontstaan? Daarmee komen we op een actueel onderwerp: hoe was het mogelijk dat de vier kandidaten waarover minister Deetman in eerste instantie de mening van de universiteit had gevraagd met naam en toenaam en zonder de minste slag om de arm in de krant kwamen? Was daar geen sprake van opzet om de benoeming te laten mislukken? Bassie: "Toen die namen via het college bekend werden samen met de vertrouwelijke informatie die het college daarbij gaf, hoorde ik al uit de instelling wat voor kandidaten er waren. Er werd me verteld dat de minister een brief had geschreven en dat daarin drie of vier namen waren genoemd van mensen die dus niks voorstelden. Het is mij niet duidelijk hoe die informatie op tafel is gekomen. Ik denk dat het wel duidelijk is dat je nooit te weten komt hoe die informatie naar buiten is gekomen. Ik denk dat iedereen boter op zijn hoofd heeft".

Jacques Herraets

Vertrouwelijkheid

Als de vaste secretaris van de vertrouwenscommissie heeft Bassie heel wat te horen gekregen dat niet

Deconcentratienota komt met ingrijpende voorstellen

FACULTEITSSECRETARIS WORDT ZWAARGEWICHT

De faculteiten zullen beheerstaken op de gebieden van personeelsbeleid, financiën en ruimtetoewijzing voortaan zelf kunnen uitvoeren. Bevoegdheden worden waar mogelijk van het centrale naar het facultaire niveau overgeheveld. De secretarissen van de faculteiten gaan als beheerder optreden; alleen bij de medische faculteit wordt een aparte functionaris benoemd. Om de taakverzwaring op te vangen worden de faculteitsbureaus versterkt. De beoogde 'deconcentratie' dient weliswaar maximaal te zijn, maar ook weer niet zo groot dat de faculteiten volgens het model van de Amerikaanse autonome 'schools' op kunnen gaan treden. In twee jaar tijd zouden deze veranderingen hun beslag moeten krijgen.

Dit zijn de hoofdlijnen van de nota "deconcentratie" die door de Stuurgroep Beheer is uitgebracht. Deze stuurgroep is in april 1984 door het College van Bestuur ingesteld. De faculteiten en diensten hebben van het CvB een maand de tijd gekregen om op de voorstellen in de nota te reageren. Voor 1 december moet het commentaar binnen zijn. Een stok achter de deur om het deconcentratieproces snel af te wikkelen vormt de nieuwe Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs, waarin de beheersverantwoordelijkheid weliswaar bij het CvB blijft berusten, maar toch aan de faculteiten een grotere rol is toebedeeld. Zo moeten er 'beheerseenheden' worden aangewezen, die kunnen samenvallen met (groepen) faculteiten. Voor september 1987 moeten de Colleges van Bestuur daarvoor beheersreglementen hebben vastgesteld.

Bureaucratie

De kritiek van de stuurgroep op de actuele beheerspraktijk is niet mals. Verpakt in diplomatieke formuleringen wordt beweerd dat de diensten meer oog lijken te hebben voor hun eigen bureaucratische regels dan voor de specifieke problemen van de faculteiten. Ze zijn vaak zelfs niet eens op de hoogte van wat er binnen die faculteiten gebeurt, waardoor verkeerde beslissingen worden genomen. Het algemene probleem is dat de organisatie uit zijn krachten is gegroeid: de structuur die doelmatig was toen de RL nog maar over een faculteit beschikte, is nu niet adequaat meer. De oplossing voor deze feiten zou dus liggen in deconcentratie: het verplaatsen van taken en bevoegdheden van het centrale naar het middenniveau, het niveau van de faculteiten dus. Dat is op een aantal manieren mogelijk. Maar bij een eerdere rapportage van de stuurgroep had het CvB de opties al beperkt door zich uit te spreken tegen het overhevelen van (delen van) diensten zelf naar de faculteiten. Het toonde zich wel voorstander van een tussenvorm van deconcentratie, waarbij de diensten als zodanig intact blijven, maar steun verle-

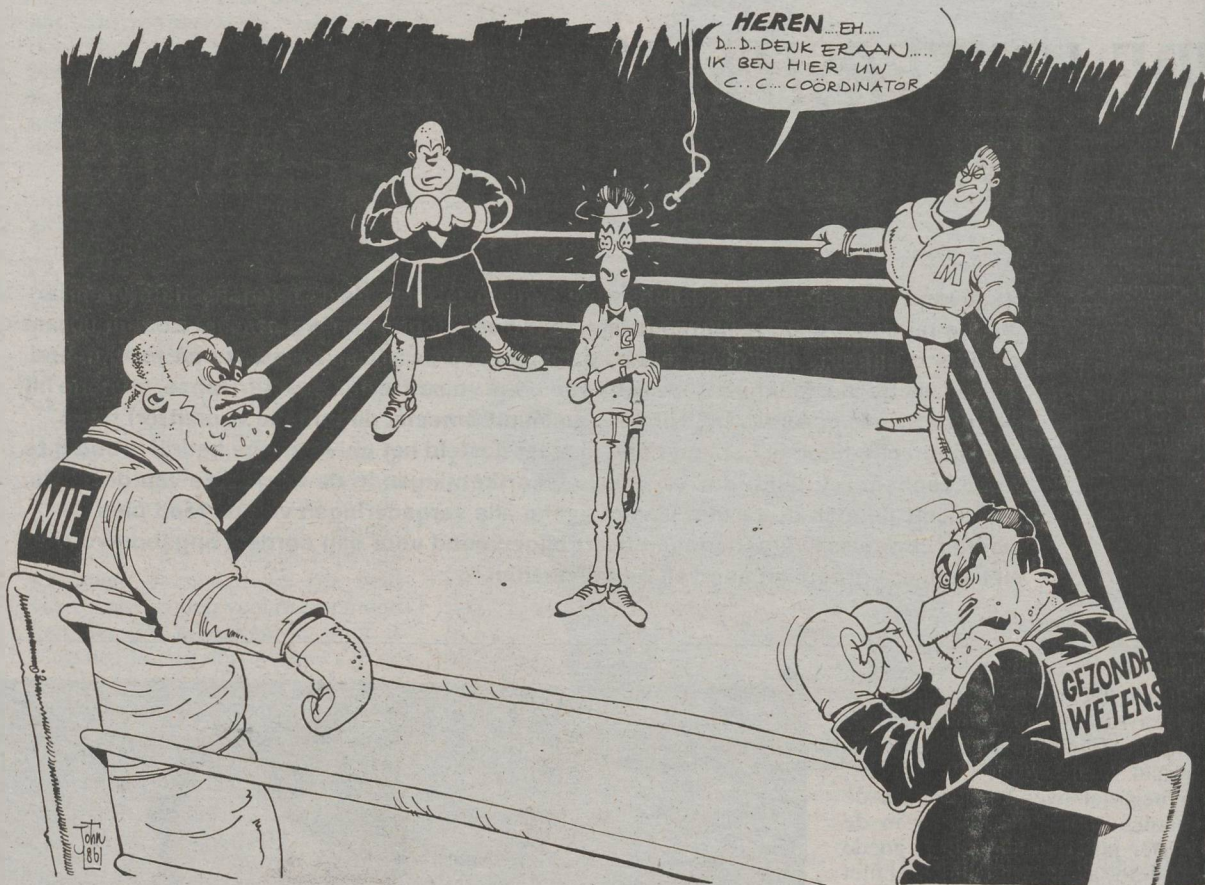
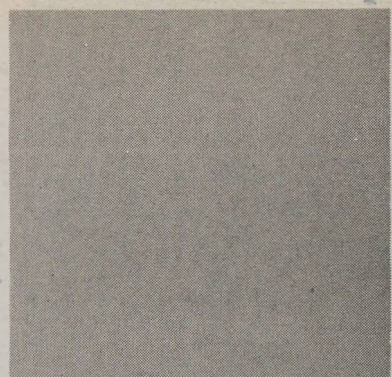
nen aan het beheer in de faculteiten. Die route heeft de stuurgroep voorshands gevolgd. Toch sluit men niet uit dat in de toekomst personeel van de diensten naar de faculteitsbureaus overgeplaatst zal worden.

Twee heren

De stuurgroep pleit er voor om de faculteiten elk afzonderlijk tot beheerseenheid met een eigen beheerder te verklaren. De interne regelingen moeten per faculteit kunnen verschillen, meent zij, en daarom is de gedachte om een aantal faculteiten beheerstechnisch samen te voegen al snel verlaten.

De beheerdersrol in de faculteiten wordt aan de secretarissen toegewezen. Alleen de medische faculteit is vanwege haar omvang en complexiteit daarvan uitgezonderd. Daar wordt een aparte beheerder benoemd. De beheerders zullen op het terrein van het personeelsbeleid, de financiën en de ruimtetoewijzing vergaande bevoegdheden krijgen. Zij oefenen die uit namens het CvB, waaraan ze ook verantwoording schuldig zijn.

Tegelijkertijd echter zijn faculteitssecretarissen vanwege hun 'beleids-ondersteunende taak' weer verantwoording schuldig aan het faculteitsbestuur. Dat dit een "pettenprobleem" gaat opleveren wordt ook in de nota al geconstateerd. Duidelijk is dat hier een gevoelig element in de voorstellen zit, vooral omdat de voorgestelde beheersbevoegdheden van de secretaris niet gering zijn. Als namelijk eenmaal door CvB en universiteitsraad de begrotingen zijn vastgesteld, wordt het budget aan de beheerder toegewezen. Vervolgens is hij op financieel gebied degene die deelbudgetten verdeelt over bijvoorbeeld vakgroepvoorzitters, die daarover weer aan de beheerder verantwoording moeten afleggen. Ook op het personeelsbeleid krijgt de beheerder grote invloed; werving, aanstelling en bevordering, toekenning van extra periodieken en gratificaties zijn enkele van die nieuwe taken. De ruimteverdeling tenslotte is nog het

minst uitgewerkt: de beheerder mag de totale toegewezen ruimte binnen zijn eenheid verdelen.

Al deze bevoegdheden zal de beheerder uitoefenen 'in goed overleg' met de betrokken centrale dienst en zijn eigen faculteitsbestuur. Ondanks dat zijn conflicten natuurlijk nooit uitgesloten. Mocht dat voorkomen, en de oplossing gedooft geen uitstel, dan kan hij zelf de knoop doorhakken. In andere gevallen fungeert het CvB als een soort geschillenrechter.

Uitspelen

Kortom, de secretaris/beheerder wordt een machtig persoon binnen de faculteit, die in het slechtste geval al zijn bazen tegen elkaar uit zal kunnen spelen. De stuurgroep bepleit een strakke reglementering van zijn bevoegdheden, maar of die een rem kan vormen op slim politiek gebruik staat te bezien, mede omdat de stuurgroep een zo groot mogelijke deconcentratie voorstaat. De begrenzing ligt slechts in een paar factoren: 'externe regelgeving', dus alles wat uit Den Haag komt; intern beleid, en doelmatigheid. Zo zou de vrije beleidsruimte van de beheerders op personeels-terrein beperkt kunnen worden door algemene afspraken die de hele RL omvatten. Als voorbeelden noemt de stuurgroep loopbaanontwikkeling, inschaling, bevordering en dergelijke.

Een zo'n beperking kan het principe zijn dat gelijke gevallen een gelijke behandeling vereisen. Over de vraag of dat principe verlaten moet worden spreekt de stuurgroep zich evenwel niet uit.

Coördinatievraagstuk

De deconcentratie geldt niet alleen

de faculteiten, maar ook de diensten zelf. Het ligt voor de hand alle diensten en het universiteitsbureau samen als een beheerseenheid te beschouwen. Daar stak echter de nota Coördinatievraagstuk RL een stokje voor. Deze nota, vlak voor de zomer uitgebracht, suggereerde om een coördinator te benoemen die de verantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van de diensten op zich zou nemen. De functie zou het best met die van secretaris van het CvB gecombineerd kunnen worden. Aangezien de huidige secretaris, drs. Ben Niessen, deze dubbele functie niet op zich zal nemen, stelde men voor een tweede man naast Niessen te benoemen. In de toekomst kunnen die functies dan wel gecombineerd worden uitgeoefend. Volgens het bestaande plan krijgt de CvB-secretaris de leiding over de interfacultaire diensten en het bureau van de universiteit.

De coördinator neemt de eigenlijke centrale (beleidsadvies-)diensten onder zijn hoede.

De Stuurgroep Beheer past zich noodgedwongen aan deze situatie aan. De beheerseenheden worden dus volgens deze verdeling aangewezen, zodat de CvB-secretaris en

de te benoemen coördinator elk beheerder zullen worden.

Bibliotheek en DIV

Als de voornemens uit de nota werkelijkheid worden zal de Stuurgroep Beheer in de komende twee jaar een centrale rol gaan spelen in de verdere uitwerking van de deconcentratie. Drie werkgroepen zouden onder haar vleugels de maatregelen op de drie beleidsterreinen moeten invullen. De start daarvan ligt waarschijnlijk al in februari van het volgende jaar.

Naast deze procedure ligt er dan nog het voorstel om twee interfacultaire diensten, de bibliotheek en het rekencentrum, eveneens in de toekomstige deconcentratie te betrekken. Zo suggereert de stuurgroep dat de uitleen van boeken en tijdschriften wellicht ook bij de faculteiten zelf kan plaatsvinden. Voorlopig beperkt zij zich nog tot de aanbeveling dat de wenselijkheid en mogelijkheid hiervan onderzocht moet worden.

Wammes Bos

Het eetcafé van Maastricht

Grolsch bier
Menu naar keuze
Dagschotel
Uitstekende koude buffetten
Vriendelijke prijzen

hoek St. Pieterstraat
Dagelijks van 17.00 tot 02.00 uur
Keuken van 17.30 tot 23.00 uur
Telefoon 043-210158

ijgt Maastricht de eerste academische milieuoopleiding?

STUDIERICHTING MILIEUKUNDE IN CAFE BEDACHT

"Algemene Milieuwetenschappen" heet een der nieuwe studierichtingen die de Werkgroep 6000 in haar recente interimrapport aanbeveelt. Aan de wieg van de plannen stonden drie jonge wetenschappers, die op eigen initiatief en in hun vrije tijd een opzet hebben uitgedacht. Twee van hen schreven een nota die in juni bij de universiteit werd bezorgd. De Werkgroep 6000 steunt de plannen, zij het in enigszins gewijzigde vorm.

Eugène Schenk, medewerker bij de economische faculteit, trof daags na carnaval Chrit Schouten en Marijn Rang, beiden als fysisch geograaf werkzaam bij de Rijksuniversiteit Utrecht, in een Maastrichts café. Limburgser kan het haast niet, maar inderdaad werd in het café het geestelijke fundament gelegd voor wat mogelijk een nieuwe studierichting aan deze universiteit zal worden. Rang en Schouten schreven een rapport onder de titel: "De inhoud en rol van een studie milieukunde aan de Rijksuniversiteit Limburg". Marijn Rang, die hoofdzakelijk, naast zijn (beperkte) baan in Utrecht, werkzaam is als beleidsmedewerker bodembescherming bij de Provinciale Waterstaat van Limburg, is maar al te graag bereid de plannen toe te lichten, want "sinds de eerste gesprekken bij de RL in het voorjaar heb ik, toen de nota er eenmaal lag, niets meer vernomen. Natuurlijk vind ik dat jammer, want de plannen zijn het waard om serieus, maar vooral ook snel bekeken te worden. Een wetenschappelijke opleiding milieukunde (of -wetenschappen; er moet ook op academisch niveau onderzoek gedaan worden) is er in dit land nog niet, terwijl er een gigantische behoefte aan bestaat. Het enige wat je hier en daar kunt aantreffen is een bijvak in die richting."

Overzicht

"De behoefte aan een wetenschappelijke benadering van de milieuproblematiek bestaat natuurlijk al langer. Het is ook niet zo dat er niets aan gedaan wordt. Specialisten zijn er wel. Biologen, chemisch technici, toxicologen, milieujuristen: allemaal dragen ze vanuit hun discipline een steentje bij. Wat ontbreekt, dat zijn de mensen met een overall view. Het is niet voldoende als een chemicus een bijvak milieurecht gaat volgen. Er wordt op dit moment elders ook wel milieukunde gedoceerd, maar dan altijd additioneel, in de vorm van interfacultaire cursussen, als keuzevak in de doctoraalperiode of als post-academische cursus. Het probleem blijft dan dat je mensen die in een bepaalde wetenschappelijke discipline worden opgeleid, eigenlijk alleen maar iets erbij leert. Een echte geïntegreerde studie, die dus mensen aflevert die overzicht over de problematiek hebben, is er niet."

Een voorbeeld uit de praktijk: de Geul geeft de laatste tijd moeilijkheden. Er zit te veel water in, en hij stroomt daardoor te snel. Het gevolg is dat er bij IJtteren afslag van de oevers optreedt. Wat doet Waterstaat dan? Die gaat de oevers

Marijn Rang: "Milieukunde is stiefkind in academische wereld" (foto Franco Gori)

verstevigen: vrachtwagens vol materiaal wordt daar gestort, maar die Geul blijft natuurlijk even hard stromen. De oorzaken worden niet aangepakt, sterker nog: daar kijkt men niet eens naar. Waterstaatsmensen zijn vaak teveel gericht op het gewoon even oplossen van een probleem. Had men hier verder gekeken, dan was duidelijk geworden dat het euvel uiteindelijk zit in de wijze waarop de landbouwgronden stroomopwaarts worden gebruikt. Door de wijze van beheer daarvan heeft de grond op de hellingen zodanige eigenschappen gekregen dat ze te weinig water vasthoudt. Regenwater spoelt dan te snel naar de rivier, met het bekende gevolg. Dat is nou een voorbeeldje van milieuproblematiek die inzicht in een reeks van factoren vereist om tot een oplossing te kunnen komen."

Worteltjes

"Neem het overheidsbeleid. Vaak is

het zo dat een maatregel op het ene terrein, een probleem oplevert op het andere. Heel letterlijk is dat het geval bij de meststoffenkwestie.

Minister Braks vaardigt een algemene maatregel van bestuur uit dat in bepaalde gebieden het opbrengen van mest op het land moet worden beperkt. Noord- en Midden-Limburg bijvoorbeeld. Wat je nu ziet gebeuren is, dat er konvooien van tankwagens met mest naar Zuid-Limburg toe rijden om de boel hier te slijten. Prachtige glimmende wagens, waar op de zijkant een fleurige schildering is aangebracht van groente en worteltjes. De inhoud is minder fleurig. Voor de boeren hier is het uiteindelijk nog altijd goedkoper dan kunstmest, dus die willen wel. Maar de bodem komt onder zware druk te staan, en als we niet oppassen krijgen we in Zuidlimburg binnen de kortste keren moeilijkheden met de drinkwatervoorziening."

Discussie

"Op beleidsniveau moet je alert zijn op de onderlinge verwevenheid van milieuproblemen. Dat betekent dat je de gevoeligheid daarvoor al in je studie moet opbouwen. Met andere woorden: een brede interdisciplinaire aanpak, van het begin af aan. Zo'n opleiding is er nog nergens. Alleen de Open Universiteit heeft een zogenaamde diplomalijn milieukunde. Maar daar geldt weer het bezwaar dat het om afstandsonderwijs gaat, terwijl bijvoorbeeld de RL zo ideaal is vanwege het groepsgewijze, probleemgestuurde onderwijs. Daarin is ruimte voor discussie, voor het bespreken van visies, en dat is voor deze opleiding echt essentieel. In Wageningen kan men 'Milieuhygiëne' doen, maar daar liggen de accenten vooral op de natuurwetenschappelijke aspecten. Op HBO-niveau zijn er in Groningen en in Deventer instellingen die een volledige vierjarige cursus verzorgen. Op academisch niveau zijn die er niet. Wel komt er een tweede fase studie milieukunde, die gezamenlijk wordt opgezet door de twee universiteiten in Amsterdam en die van Leiden."

Stiefkind

"Ik weet ook niet waarom er tot nu toe geen eerste fase van de grond is gekomen. Milieukunde is een beetje een stiefkind in de academische wereld. Misschien denken bestaande faculteiten dat er studenten zullen worden weggezogen naar zo'n nieuwe opleiding. Dat is dan ook een goede reden om dit vak hier aan de RL op te zetten. Er zijn hier nog nauwelijks gevestigde faculteiten die zich op dit terrein bedreigd zouden kunnen voelen. Vermoedelijk zijn er dus weinig tegenkrachten. Maar er zijn nog meer redenen. De faculteiten die nu in huis zijn vormen een uitstekende ondergrond voor milieukunde. Gezondheidswetenschappen, rechten, economie, medicijnen; het zijn allemaal vakgebieden die voor milieukunde van belang zijn. Het enige dat nog ontbreekt is een meer natuurwetenschappelijke poot. Die zou je moeten inbrengen, en dan heb je het grootste deel van de benodigde kennis in huis."

Het onderwijssysteem heb ik al genoemd; dat is prima toegesneden op de eisen van dit vak. Dan de ligging van Maastricht. Niet alleen dat de milieuproblematiek veelal grensoverschrijdend is, het onderzoek en onderwijs kan dat ook zijn. Met Aken, Luik, Leuven in de buurt moet internationale academische samenwerking toch tot de mogelijkheden behoren. En tenslotte de uitbouwkwestie. Als de RL wil groeien ligt hier een kans. Bij andere universiteiten ligt het momenteel heel wat moeilijker om een nieuwe opleiding te starten. Hier zijn nog mogelijkheden."

Leerstoel

In de verkennende besprekingen die in het voorjaar hebben plaatsgevonden troffen de initiatiefnemers vooral bij de faculteiten gezondheidswetenschappen en rechten een gewillig oor. Bij economie en de medische faculteit was er nog weinig belangstelling. Inmiddels is er bij gezondheidswetenschappen een leerstoel milieukunde ingesteld; de voordracht voor de bezetting daarvan wordt binnen enkele weken verwacht. Op zichzelf staat deze leerstoel los van het milieukundevoorstel van Rang: binnen de variant biologische gezondheidkunde komen leerstoelen voor toxicologie, voeding en milieukunde.

Vanwege de verwantschap van de vakgebieden pleiten zowel de decaan van de faculteit, prof. Ten Hoor, als de werkgroep 6000 ervoor

een eventuele nieuwe studierichting onder te brengen bij de faculteit der gezondheidswetenschappen; een interfaculteit, zoals de werkgroep 6000 als alternatief opwerpt, is sinds 1 september wettelijk niet meer mogelijk. Ten Hoor vindt het onverstandig om de ontwikkeling van de plannen buiten een facultair verband te houden. Rang daarentegen vreest interne strubbelingen binnen een faculteit als er geld gevoteerd moet worden voor zo'n nieuwe richting, zodat de bloem wellicht al in de knop wordt gebroken. Bovendien is hij bang dat het interdisciplinaire karakter verloren kan gaan als de studie ook inhoudelijk in een gezondheidswetenschappelijk kader wordt geplaatst. Vandaar dat Rang en Eugene Schenk pleiten voor een startfase onder de hoede van de werkgroep 6000, voorlopig dus nog los van bindingen met bestaande faculteiten. Gerard Corsten, secretaris van de werkgroep, ligt niet wakker van deze kwestie. Voor hem telt het resultaat: liefst voor de kerst de zaak 'op de rails', ingebed in een faculteit of niet. Dezer dagen bespreekt de werkgroep de werving van de eerste universitaire docent, die de plannen moet gaan uitwerken.

Reserve

Bij de rechtenfaculteit is inmiddels een ander, zij het veel kleinschaliger project op dit gebied ontwikkeld. Michiel Heldeweg lanceerde daar onlangs een plan voor een "blokproject milieukunde", waarmee een multidisciplinair doctoraalblok is beoogd. Desgevraagd verklaarde hij niet te geloven dat dit initiatief strijdig zou zijn met de milieukundestudie. Niet alleen de omvang, ook het feit dat bewust gekozen wordt voor vakspecialistische inbreng (het 'multidisciplinaire' aspect) in plaats van een geïntegreerde benadering maakt het verschillend. Bij de juristen is tevens een werkgroep in oprichting die de Euregionale milieuproblematiek wil gaan onderzoeken. Ook dat zou een bredere universitaire aangelegenheid moeten worden. "Misschien kunnen we het allemaal in een later stadium wel in elkaar schuiven", zegt Heldeweg. Hij is zeker enthousiast voor de plannen van Rang en Schouten, hoewel hier en daar met enige reserve. Zo vraagt hij zich af of de arbeidsmarktperspectieven wel zo gunstig zijn als wordt voorgesteld. Volgens Rang liggen er legio beroepsmogelijkheden bij onderzoeksinstellingen, ingenieursbureaus, allerlei overheden, particuliere milieu-organisaties en tevens bij het grote bedrijfsleven.

Winsemius

Over de andere kant van de medaille, de instroom bij de opleiding, zegt hij zo'n 25 tot 50 studenten te verwachten. Prof. Ten Hoor van gezondheidswetenschappen vreest dat dat aantal toch te weinig zal zijn om de minister tot toestemming voor de studierichting te bewegen. Maar ook hij steunt de plannen van harte. Het wachten is nu nog op actieve steun van de twee andere faculteiten die voor de start van een studie milieuwetenschappen van belang zijn: geneeskunde en economie. Van die zijde werd tot nu toe lauwer gereageerd. Wellicht kunnen de economen de hun toegezegde Hustinx-leerstoel voor het milieu, die nog steeds 'zwevend' is, een invulling in deze richting geven. Een naam die hier en daar valt is die van ex-minister Winsemius. Als ze hem vragen om een dagje in de twee weken als bijzonder hoogleraar op te treden, zou dat een flinke stimulans voor de nieuwe studierichting kunnen zijn.

Wammes Bos

VOORWAARDELIJKE FINANCIERING MINDER AMBITIEUS

De Voorwaardelijke Financiering blijft voorlopig zoals hij was. Een verfijning van het systeem is op korte termijn niet haalbaar. Dat bleek 11 november tijdens overleg tussen de minister en de universiteiten in de WO-Kamer. De universiteiten hadden wel graag een verfijning van het systeem gezien, het departement ook, maar de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) bleek daar niet voor. En omdat de KNAW inzake de Voorwaardelijke Financiering een cruciale rol speelt als beoordelaar, moet het maar even blijven zoals het nu is.

De opzet en vormgeving van de Voorwaardelijke Financiering – het systeem om onderzoeksprojecten veilig te stellen voor bezuiniging, gedurende vaste periodes – staat het hele afgelopen jaar al ter discussie. Per 1 januari 1987 moeten er spelregels zijn om projecten die de afgelopen vijf jaar 'beschermde' waren, te beoordelen. Aan die beoordelingen zitten consequenties vast: onderzoek dat te licht bevonden wordt verliest immers z'n financiering. Het geld dat dan vrijkomt, moet onder ander onderzoek worden verdeeld. In het jargon heet dat 'de reallocatie van B-delen'. De vraag is, hoe die verdeling precies moet plaatsvinden. Begin dit jaar deed een werkgroep uit de VSNU (de Werkgroep-Bresters) het voorstel om drie beoordelingscategorieën te maken: excellent, goed en slecht. Universiteiten met veel excellent onderzoek zouden dan aanspraak kunnen maken op een groter deel van het te verdelen geld. De

KNAW bleek die drie categorieën echter omslachtig te vinden, schreef ze begin oktober. Het zou voor de KNAW dagwerk worden om met enige precisie een onderscheid te maken tussen 'excellent' en 'goed'. Liever dan drie categorieën handhaaft de KNAW de twee globalere categorieën, te weten 'goed' en 'slecht'. Met die zienswijze gingen de universiteiten en het ministerie vorige week noodgedwongen akkoord, al zei directeur-generaal dr. R.J. In 't Veld er wel bij dat het om een begin gaat, en dat de Voorwaardelijke Financiering zich wel verder zal moeten ontwikkelen. Hij vroeg zich ook af of de pot met vrijkomend geld niet wat kleiner moet worden nu het ambitieuze karakter van de Voorwaardelijke Financiering er voorlopig een beetje af is. In december produceren de universiteiten er weer een stuk over.

Esther Hageman/UP

Reggae per taxi

Stuwende krachten achter het reggeapackage 'The Taxi Connection Presents' zijn drummer Sly Dunbar en bassist Robbie Shakespeare, producers en strak ritmetandem achter het gros van de Jamaicaanse reggaemuziek. De riddemtwins doken ook onder meer met Bob Dylan, Joe Cocker en Grace Jones de studio in. In het door hun gepresenteerde pakket zijn drie uitstekende solisten te vinden; de rappe toaster, Yellowman, die in zijn teksten het liefst opschept over zijn seksuele prestaties, de lizige vocalist Ini Kamoze, en de aanstekelijk vrolijk zingende Half Pint. Momenteel vormt dit gezelschap de reggeatop in Jamaica, de bakermat van deze etnische muzieksoort. Het concert begint om 20.00 uur en duurt naar verwachting meer dan twee uur. Achtereenvolgens zullen, met The Taxi Gang als begeleidingband, Yellowman, Ini Kamoze en Half Pint soleren.

Bonnefans

Het Bonnefantemuseum zal aan het eind van ieder jaar een jaarboek uitgeven, waarin verslag wordt gedaan van de museumactiviteiten.

Willen kunstliefhebbers door het jaar heen geïnformeerd worden over lopende tentoonstellingen, installaties en andere kunstuitingen binnen de museummuren, dan doen zij er goed aan de uitgave van de Vereniging Vrienden van het Bonnefantemuseum in de gaten te houden.

Deze periodiek verschijnt zes maal per jaar en draagt de naam Bonnefans. Museummedewerker Ton Quick: "De Vrienden zijn zelfstandig en de redactie van het blad is onafhankelijk van het museum. Over elke tentoonstelling staat een stuk in het blad, geen verkooppraatje maar zinnige informatie."

Het abonnement kost vijftientig gulden. Daarvoor krijgt men ook nog gratis toegang tot het museum. Tevens geeft het lidmaatschap korting op de nationale museumkaart. De vereniging telt momenteel bijna duizend leden. De Vrienden hebben er een sport van gemaakt elk jaar met een mooie prent uit te komen. Vorig jaar hebben zij goede sier gemaakt met een prent van Ger Boosten en dit jaar komt er een zeefdruk van Daan Wildschut. Geïnteresseerden kunnen terecht bij het redaktieadres: Servé Minis, Notgerusweg 11 b, 6212 BJ Maastricht.

Paul Pinxten

Wak blijft wakker

Even een vreugdevolle mededeling voor alle toekomstige eerstejaars aan de Algemene Faculteit zonder wiskunde in hun pakket. De AF zal een VWO-wiskundecursus op A-nivo verzorgen! De cursus zal ongeveer twee maanden duren. Als "ex-wiskunde-deficiënten" (hoezo stigmatisering?) zijn we zeer verheugd over dit feit. Vorig jaar immers werd bovenstaande regeling

door ons als voorstel ingediend ter vervanging van de negen maanden durende HAVO-cursus. Wij werden van hot naar haar gestuurd en niemand van de universitaire commissies leek ons serieus te willen nemen. Op geen enkele brief bijvoorbeeld kregen we antwoord. We zijn echter stug doorgegaan met onze actie, zijn aan de bel blijven hangen, zijn blijven zeuren. Een gesprek met de avondschool en een docent statistiek van de RL liep op niets uit. Enfin, uiteindelijk blijken de hoge heren toch door de WAK gewekt te zijn! Echter, geheel volgens traditie blijven we kritisch: – Er worden besluiten genomen, zonder dat direct betrokkenen (WAK-leden) gehoord worden. Dit soort communicatie vinden wij een slechte zaak. – De kosten van de cursus "nieuwe stijl" blijven te hoog (f 300,- zonder boeken). Dit is een student-onvriendelijk bedrag. Bovendien worden de

wiskunde-studenten nog eens extra financieel gepakt, terwijl ze al op studie-terrein gepakt worden (dubbele studiebelasting gedurende 2 maanden).

– Een aantal kritische vragen:
1. Is deze cursus alleen geldig voor deelname aan de studie der gezondheidswetenschappen in Maastricht?
2. Hoe zit het met de (her)examenregeling?
3. Wie maakt/corrigeert de (her)examens?
4. Blijft de mogelijkheid bestaan om de zomercursus in Utrecht te doen?
5. Blijft de cursus in handen van de avondschool?

Namens het Wiskunde Aktie Komitee
Abé Holshuysen
Jacqueline Smeets
Sandra van Helden
Marian Josten

DE CENTRALE BOEKHANDEL

ÉÉNMALIGE MAGAZIJNOPRUIMING
VIA TIJDELIJKE BOEKENMARKT

ENCYCLOPEDIËN PER KILO!

2 dagen lang!

VRIJDAG
28
NOVEMBER
10.00-18.00 uur

ZATERDAG
29
NOVEMBER
9.00-17.00 uur

Wij maken schoon schip in ons encyclopedieën-magazijn.

Showroommodellen, B-keus en meters losse delen voor weggeefprijzen!

De nieuwste series, licht beschadigd of verkleurd, soms nog in de originele verpakking.

En de prijzen? Niet te geloven, we ruimen ze op voor minstens de helft tot een kwart van de oorspronkelijke nieuwprijs.

Alle soorten encyclopedieën...

Voor al onze aanbiedingen moet u er vlug bij zijn, want er is altijd grote belangstelling voor jeugd-, medische- en dierenencyclopedieën. Jaarboeken, kook- en woordenboeken evenals atlanten, en dan geldt

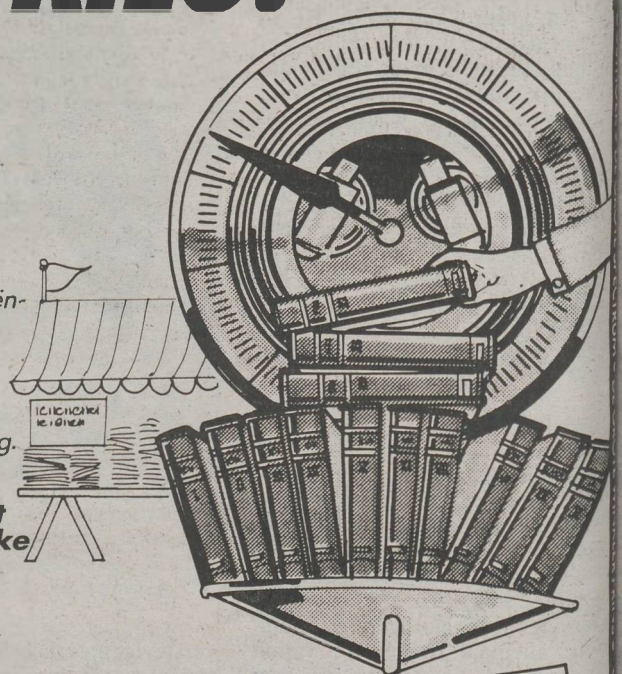
OP=OP

Service top 3

voor complete encyclopedie:

- levering uitsluitend volgens voorwaarden van de Consumentenbond
- 5 jaar volledige garantie op misdruk en op bindfouten
- betalen in 6 maanden zonder rente is mogelijk (d.m.v. betaalkaart of cheques ineens)

DE CENTRALE BOEKHANDEL MAKADO BEEK

WINKLER-PRINS - SPECTRUM
OOSTHOEK - LAROUSSE
per kilo
De allernieuwste v.a. **15,-**
7.50
De vorige edities v.a.

ALLE ENCYCLOPEDIËN • DE GROTE OOSTHOEK • DE GROTE SPECTRUM • DE GROTE WINKLER PRINS • DE GROTE

BULLETIN

Universiteit

Algemeen

Dr. Smits Established Investigator Ned. Hartstichting
Dr. J.F.M. Smits van de vakgroep Farmacologie van de Rijksuniversiteit Limburg zal op dinsdag 25 november als eerste officieel worden benoemd tot Established Investigator door de Nederlandse Hartstichting.
Tijdens een korte ceremonie ter gelegenheid hiervan (om 16.30 uur in het Biomedisch Centrum) zullen dr. W. Stiggelbout, directeur van de Nederlandse Hartstichting, en prof.dr. R.S. Reneman het woord voeren.
Een Established Investigator wordt door de subsidie van de NHS in staat gesteld zich - op het niveau van een hoogleraar - aanstelling - gedurende vijf jaar te wijden aan wetenschappelijk onderzoek op het terrein van hart- en vaatziekten in een of meer instituten naar keuze in of buiten Nederland.
Dr. Smits zal in de komende jaren onderzoek verrichten naar zowel het ontstaan als de behandeling van hartfalen.

Promotie drs. R. van Mechelen
Drs. Rob van Mechelen (St. Franciscus Gasthuis, Rotterdam) verdedigt op vrijdag 21 november om 14.00 uur in de Aula (J) zijn proefschrift "Single and dual chamber pacing in patients with conducting disorders". Promotor is prof. dr. H.J.J. Wellens.

Drs. van Mechelen heeft onderzoek verricht naar klachten die bij sommige patiënten ontstaan na implantatie van een pacemaker, die door de pacemaker worden veroorzaakt, het pacemakersyndroom en de pacemakercirkeltachycardie. Deze problemen doen zich niet frequent voor, maar dienen wel te worden herkend en adequaat te worden behandeld.

RL-Agenda

- 21-11 Promotie R. v. Mechelen, Aula (J), 14 uur, info: tst. 257/269.
- 21-11 Promotie T. v. Merode, Aula (J), 16 uur, info: tst. 257/269.
- 22-11 en 23-11 Uitvoering door "Alles is drama" en het Universiteitsorkest van het dramatisch gedicht "Peer Gynt", info: tst. 267.
- 25-11 Benoeming dr. J. Smits tot Established Investigator, BMC, 16.30 uur.
- 27-11 Lezing door dr. B.J. Mansveldt-Beek over "Chinese wijsbegeerte (Taoïsme en Confucius)", Aula (J), 20 uur, info: tel. 887777, J. Dassen.
- 28-11 Promotie R. Jonkers, Aula (J), 14 uur, info: tst. 257/269.
- 28-11 Promotie A. Antonissen, Aula (J), 16 uur, info: tst. 257/269.
- 02-12 en 03-12 Symposium GVO-onderzoek, Jezuïetenklooster, info: tst. 212/234.
- 04-12 Promotie W. van Galen, Aula (J), 16 uur, info: tst. 257/269.

Deze rubriek "Bulletin" wordt verzorgd door de dienst Voorlichting. Officiële mededelingen en interessante berichten voor de universitaire gemeenschap kunnen, getypt op speciale kopijbladen, ter opname aangeboden worden bij de redacteur van deze rubriek Frank Speet, kamer 304, of bij het secretariaat van Voorlichting, kamer 310 (beide in het Jezuïetenklooster). Daar is ook kopijpapier te verkrijgen. Mededelingen en berichten moeten UITERLIJK OP VRIJDAG VOOR 12 UUR schriftelijk ingeleverd worden ten behoeve van het nummer van Observant dat de week daarop verschijnt. De dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet meteen op te nemen. Voor informatie: Frank Speet, toestel 319.

Promotie drs. T. van Merode
Mw. drs. Tiny van Merode (Fysiologie) verdedigt op vrijdag 21 november om 16.00 uur in de Aula (J) haar proefschrift "The use of a multi-gate pulsed Doppler system". Promotor is dr. R.S. Reneman.
Het proefschrift beschrijft het gebruik van meerkanaals pulsed Doppler systemen voor metingen aan de halsslagader. Onderzoek werd verricht op meer dan 500 vrijwilligers en patiënten. Een nieuwe methode is ontwikkeld voor vroege opsporing van geringe afwijkingen. De nieuwe aanpak blijkt veelbelovend. De invloed van risicofactoren op vaatziekten, zoals roken, een hoog vetgehalte van het bloed of hoge bloeddruk kan al vanaf het begin van de aandoening worden bestudeerd. Eventuele verbetering door bijvoorbeeld stoppen met roken of het omlaag brengen van de bloeddruk kan ook worden gevolgd.

Promotie drs. R. Jonkers en drs. A. Antonissen
Op vrijdag 28 november zijn er twee promoties.

- 04-12 Lezing "Boeddhisme" door prof.dr. T. Vetter (RUL), Aula (J), 20 uur, info: tel. 887777 J. Dassen.
- 11-12 Lezing "Hindoeïsme" door prof.dr. G. Chemparathy (RUU), Aula (J), 20 uur.
- 12-12 2e dag PAOR-cursus "Algemene voorwaarden in de praktijk naar huidige en nieuw recht", RL, 13.30-17.30 uur, info: tst. 753/729.
- 12-12 Promotie J. Knottnerus, Aula (J), 14 uur, info: tst. 257/269.
- 13-12 Galafeest RL, Fort St. Pieter, info: Stichting Academisch Gala, Keizer Karelplein 14.
- 18-12 Lezing "Japanse wijsbegeerte (Zen)" door prof.dr. F. Vos, Aula (J), 20 uur, info: tel. 887777, J. Dassen.
- 19-12 Promotie R. Oostenbroek, Aula (J), 14 uur, info: tst. 257/269.
- 19-12 Promotie J. de Ree, Aula (J), 16 uur, info: tst. 257/269.

Om 14.00 uur verdedigt drs. Ruud Jonkers, hoofd onderzoek van het landelijk Centrum Dienstverlening Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding te Utrecht, zijn proefschrift "Publicksvoorlichting over borstkanker en borstzelfonderzoek". Promotores zijn prof. dr. G.J. Kok en prof. dr. S.K. Simonds.
Om 16.00 uur is drs. Ad Antonissen aan de beurt. Zijn proefschrift is getiteld "Modulation of antibacterial resistance by subcellular preparations from *Listeria monocytogenes*". Promotor is prof. dr. C.P.A. van Boven.

Prijs en aanmoedigingsprijs van het Mgr. Boymans Fonds
De Stichting "Mgr. Boymans Fonds" stelt zich tot doel studie en publicatie, betrekking hebbende op de maatschappelijke achtergronden van de sportbeoefening en wel in het bijzonder vanuit de christelijke levensopvatting, te stimuleren.
Jaarlijks worden een prijs van f 2500,- en een of meer aanmoedigingsprijzen van f 1000,- uitgereikt voor een dissertatie/scriptie die handelt over een aspect van de sport, de lichamelijke opvoeding, de recreatie of de daarmee samenhangende achtergronden. De reglementen voor het toekennen van de prijzen zijn verkrijgbaar bij het fonds. Tot 31 december kunnen scripties en dissertaties worden ingezonden.
Mgr. Boymans Fonds, Vughteweg 1, 5211 CH 's Hertogenbosch, 073-138884.

Studiebeurs Sjaerdemaleen
Er bestaat gelegenheid te solliciteren naar een pensie (studiebeurs) uit het Sjaerdemaleen. Gegadigden naar een dergelijke studiebeurs, die ongeveer f 3960,- per jaar bedraagt, moeten hun sollicitatie uiterlijk 12 december inzenden naar Burgemeester en Wethouders van Franekeradeel, postbus 58, 8800 AB Franeker.
Inlichtingen omtrent de in te zenden stukken kunt u inwinnen bij de afdeling Onderwijs ter gemeentesecretarie, tel. 05170-8383, tst. 278.

Cursus ontwikkelingsvraagstukken
De werkgroep Ontwikkelingsvraagstukken van de Universiteit van Amsterdam organiseert van 15 januari tot en met 2 april een cursus ontwikkelingsvraagstukken, bestaande uit een lezingencyclus en 12 themagroepen.
Een programmaboekje kan aangevraagd worden bij de werkgroep Ontwikkelingsvraagstukken, Spui 21, 1012 WX Amsterdam, tel. 020-5254764.

Diefstal portefeuille
Op 3 november is er rond 10.30 uur in de Bibliotheek (Bonnefantent) een donkerbruine portefeuille en een portemonnee ontvreemd. Van de diefstal is aangifte gedaan bij de afdeling recherche van de gemeentepolitie.

Informatiestand NSEM
Op woensdag 26 november zal er in het trefcentrum van het Jezuïetenklooster een informatiestand staan van de Maas-trichtse Studentenvakbond. Men kan er terecht voor allerlei informatie over de NSEM. Ook is er een "overzichtstentoonstelling" te zien. Iedereen die geïnteresseerd is kan een kijkje komen nemen tussen 10.00 en 17.00 uur.
Voor informatie: Marian Josten, tel. 252124.

Agenda studentenvereniging KOKO
Dinsdag 25 november 19.00 uur: mensa. 20.30 en 23.00 uur: video "Body Double".
Woensdag 26 november 19.00 uur: mensa. 20.00 uur: toneelstuk "Ruggespraak" en aansluitend forumdiscussie, Aula (J).
Donderdag 27 november 19.00 uur: mensa. Daarna: swingavond.
Inschrijven voor de mensa op de lijsten in de kroeg, of telefonisch tot 16.30 uur, tel. 215418.

Agenda Tafelstraat 13
Vrijdag 21 november 20.00 uur: co-assistentengroep.
Zondag 23 november 19.00 uur: Viering met als thema "Eerste christenen VI".
Botsing tussen de leerlingen van Jezus en/of Paulus en de zilveren-beeldjesindustrie van de Grote Moeder te Ephese.

Twee belevingen van religieusiteit: de joodse en de griekse. Kan dat samengaan? Ook nu nog een vraag binnen wat wel de westerse cultuur heet. Voorganger: Pim Ligtvoet. Cellebroederskapel, Brusselsestraat 38, of via de Cellebroedersgang.
Dinsdag 25 november 20.00 uur: Open avond met als thema "Homo-hetero". De COC-studentengroep speelt een aantal scènes waarin de wel-/niet-acceptatie van homosexualiteit wordt uitgebeeld. In het gesprek daarna kan nader op de scènes en de hele thematiek worden ingegaan. Ook de huidige standpunten en houdingen binnen de verschillende kerken zullen daarbij aan de orde komen. Gespreksleiding: Pim Ligtvoet.
Woensdag 26 november 20.00 uur: Nicaragua/Spaans.
Donderdag 27 november 20.00 uur: vrouwengroep en ook om 20.00 uur: toneelgroep.

Agenda Circumflex
Vrijdag 21 november: 10-tot-10-feest.
Maandag 24 november 20.00 en 22.30 uur: video "The woman in red".
25 t/m 27 november 19.00 uur: mensa.
Woensdag 26 november 20.00 uur: wijn-cursus.
Woensdag 26 november 20.00 uur: rijmpjesavond.
Donderdag 27 november 22.00 uur: disco.

Open avond COC
Het COC organiseert op 25 november, in haar pand Bogaardenstraat 43 te Maastricht, een open avond. Deze avond is voor iedereen toegankelijk. Dit maal is het mogelijk verschillende voorlichtingsfilms over homosexualiteit te bekijken. De werkgroep voorlichting zal ieder d.m.v. een enquête een oordeel vragen over de verschillende films. Het café gaat open om 20.00 uur. Het programma begint om 20.15 uur.
Info: 043-218337.

Congressen

Congressen/symposia/lezingen.

Refereeravond vakgroep verplegingswetenschap
Op woensdag 26 november om 19.30 uur vindt er in de filmzaal, Jezuïetenklooster een refereeravond van de vakgroep verplegingswetenschap plaats. De onderwerpen van deze avond zijn:
- dhr. Th. Dassen: "Mannen en vrouwen in de psychiatrische verpleging";
- mw. N. Mosterd: "Primary Health Care in Uruba, Columbia".

Ontmoetingsdag NVGW
Op zaterdag 13 december vanaf 13.00 uur houdt de Nederlandse Vereniging voor Gezondheidswetenschappen (NVGW) haar tweede ontmoetingsdag. Op deze ontmoetingsdag zullen een aantal afgestudeerde gezondheidswetenschappers onderstaande actuele thema's presenteren:
- "Naar een nieuw meetinstrument voor verpleegkwaliteit";
- "Beeldvorming van verpleegkundigen over kwaliteit en toetsing van de zorgverlening";
- "Wat doen MAVO-leraren aan alcohol- en drugsvoorlichting";
- "Het Hart voor je hart-project: een gezondheidseducatieproject voor het lager beroepsonderwijs";
- "Structuur en functioneren van het departement van volksgezondheid in Australië" en
- "Structuur en functioneren van het departement van volksgezondheid in Nederland".
De ontmoetingsdag vindt plaats in het City Centrum, Capucynenstraat 43, Maastricht. Deelname: gratis voor leden, f 15,- voor niet-leden.
Voor informatie en inschrijving: V. Hoedemakers, tel. 043-218630 (na 18 uur).

Symposium Ethiek en dierproeven
De vakgroep Proefdierkunde van de Rijksuniversiteit Utrecht organiseert op 28 november een symposium met als titel "Ethiek en dierproeven". Dit sym-

posium vindt plaats in het hoofdgebouw van de Faculteit Diergeneeskunde, de Uithof, Utrecht van 13.30 tot 17.00 uur. Voor informatie: tel. 030-532033/532028.

Socrateslezing
De humanistische Stichting Socrates organiseert op 9 december om 20.00 uur de Socrateslezing 1986. Deze is getiteld: "De vergoddelijking van het menselijke, de ontheiliging van de natuur". De lezing zal gegeven worden door prof.dr. Jaap Kruijthof, hoogleraar filosofie aan de Rijksuniversiteit te Gent en aan het Rijksuniversitair Centrum te Antwerpen.
Plaats: Landelijk Humanistisch Centrum, Oudkerkhof 11, Utrecht. De toegang is vrij.

Conferentie over Franz Rosenzweig
De Internationale School voor Wijsbegeerte (ISVW) organiseert op 14 en 15 december in Leusden een conferentie met als titel "Franz Rosenzweig; zijn kritiek op de westerse filosofie". De bedoeling van de conferentie is de deelnemers in te voeren in het denken van Rosenzweig en de gelegenheid te geven kennis te maken met enige eminente Rosenzweig-kenners.
Voor informatie en opgave: ISVW, Doudeweg 8, 3832 RD Leusden, tel. 033-15020.

Sport

Lustrum-sportdag 1986
De foto's van de gehouden lustrum-sportdag zijn binnengekomen. Bestelde foto's kunnen vanaf heden worden opgehaald bij bureau LV&S.

Looptraining/conditietraining
- Op woensdag van 17.30 tot 18.30 uur kan men in sporthal Geusselt werken aan verbetering van het uithoudingsvermogen. Deze training vindt voornamelijk buiten plaats, alleen met slecht weer traint men binnen. Bij deze looptraining maakt men gebruik van korte loopvormen, diverse intervaltrainingen, duurloop en stretching.
- Op maandag van 17.30 tot 19.00 uur kan men in sportzaal Caberg I terecht voor algehele conditietraining. Via circuit-, loop-, reactie- en intervalvormen (het laatste gedeelte van de les bestaat uit diverse spelvormen), komt men tot een vergroting van snelheid, reactie, uithoudingsvermogen, kracht, lenigheid en coördinatie.
Voor beide trainingen geldt: sportkaart meenemen.

Openingstijden bureau LV&S
De openingstijden van het bureau Lichamelijke Vorming en Sport zijn gewijzigd. Geopend: maandagmiddag, dinsdag, woensdag en donderdag. Gesloten: maandagochtend en vrijdag.

Skigymnastiek
Rectificatie met betrekking tot de tijd van skigymnastiek op donderdagavond te Vijverdal: de tijd moet zijn 19.30 tot 20.30 uur.

Thai Chi
Op 14 januari gaat de cursus Thai Chi van start. Deze cursus bestaat uit een serie van rustige bewegingen om het lichaam en de geest soepel tot ontspanning te brengen en is gebaseerd op een eeuwenoude Chinese bewegingsleer.
Kosten: f 50,- voor 15 lessen van 1 uur voor sportkaarthouders.
Informatie of inschrijving: bureau LV&S.

Yoga
Op 1 december start een nieuwe cursus Yoga op maandagavond o.l.v. Gerrie Stroom. Plaats: gymzaal Caberg II, Celestastraat. De lessen zullen bestaan uit lichaamshoudingen, ontspannen bewegen, ademhalingsoefeningen en concentratie- en ontspanningstechnieken.
Kosten: f 37,50 voor sportkaarthouders.

BULLETIN

Mededelingen LUSS

Op 25 april zal de 15e Batavierenrace plaatsvinden. Er wordt deelgenomen met 1 wedstrijd- en 1 recreatieteam, bestaande uit 7 dames en 18 heren. Kosten: f 30,- voor sportkaarthouders, anderen betalen f 37,50. Inschrijven tot 12 december tijdens het LUSS-info-uurtje op dinsdag/woensdag/donderdag van 12.30 tot 13.30 uur in kamer 0028. Contactpersoon wedstrijdteam: Hans Blaauwbroek, tel. 250840. Contactpersoon recreatieteam: Ageeth Bijl, tel. 211695.

Agenda Maassac

Aktiviteiten van de Maastrichtse Alpinisten Club:
Dinsdag 25 november: conditietrainingsavond in sportzaal Vijverdal.
Weekend 29-30 november: klimweek-end in Freyr.
Voor informatie en aanmelding voor het weekend: Paul Dobbelaar, tel. 217170.

Geneeskunde

Algemeen

Student-adviseurschap FdG

Bij het bestuur van de Faculteit der Geneeskunde komt per 1 december een student-adviseurschap M/V vacant. Aan deze functie is een aanstelling verbonden van 0,2 fte (stud.ass.). Studenten die belangstelling hebben voor deze functie kunnen voor informatie terecht bij Thea van der Waart (tel. 616342) of Chris Boek (tel. 215365). Schriftelijke sollicitaties kunnen worden ingediend bij H. van de Voort, Faculteitsbureau FdG.

Thema-avond LBB

De Landelijke Belangenvereniging voor Basisartsen afd. Maastricht organiseert weer een thema-avond op donderdag 27 november om 20.00 uur in de collegezaal in de Nieuwenhof. De avond gaat over "De Maastrichtse basisarts op de markt". Hierover zal Eric de Graaff spreken; hij is medewerker aan het project Follow-up Basisartsen. Onderwerpen die aan de orde zullen komen zijn: "hoe ligt de Maastrichtse basisarts in de markt, in welke sectoren komt hij terecht", "wat is het percentage werkloze basisartsen in de verschillende jaargroepen" en "ondervindt de Maastrichtse basisarts hinder van de vroeger veel gehoorde vooroordelen over de Maastrichtse opleiding". Iedereen is van harte welkom.

Onderwijs

Attitude onderwijs

- Liesbeth Meeuwissen (4FdG, Ravelijnstraat 13, tel. 477879) en Gerben ter Riet (6FdG, Bosscherweg AB So-leil) zijn de studentvertegenwoordigers/contactpersonen m.b.t. attitude-onderwijs. Dit geldt zowel voor het geïntegreerde attitude-onderwijs in het kader van simulatiepatiëntnabesprekingen als voor zgn. "vrije" groepen. Voor ideeën, klachten, vragen en problemen hieromtrent kan men met bovenstaande personen contact opnemen.
- De studentvertegenwoordigers zoeken een student(e), liefst uit jaar 1 of 2, die zich door de naam aan de attitude-projectgroep in wil zetten voor

het attitude-onderwijs. Tijdsbelasting is gemiddeld 2,5 uur per maand.
- De studentleden van de attitude-projectgroep willen graag een inventarisatie maken hoeveel "vrije" (of onafhankelijke) attitudegroepen bestaan, hoeveel er begeleid worden, op welke manier er gewerkt wordt of waar nadere ondersteuning nodig is.
Bovenstaande studentvertegenwoordigers hopen dat van iedere groep minstens een lid opbelt en hen over bovenstaande vragen informeert.

Gezondheids-wetenschappen

Algemeen

Samenstelling Dagelijks Bestuur vakgroep Verplegingswetenschap

Met ingang van 20 oktober 1986 ziet het Dagelijks Bestuur van de vakgroep Verplegingswetenschap er als volgt uit:
- voorzitter: H. Philipsen (algemene zaken, incl. personele aangelegenheden, ontwikkeling van verplegingswetenschap, incl. structuurnota);
- plv. voorzitter: H. Smeets (dagelijks beheer vakgroep, onderwijs eerste fase, ontwikkeling part-time opleiding);
- lid: R. Halfens (onderzoek, begeleiding aio's en derde geldstroom-projecten);
- adviseur: A. van den Bergh-Braam;
- lid: J. Rosier-Wolfs (secretaris).

Rechtsgeleerdheid

Onderwijs

Rondom Benthem

Maandag 24 november kamer 115 G, 15.30 uur N. Verhey: "Rondom Benthem".

De heerschappij der wet

Woensdag 26 november om 10.00 uur in de collegezaal: "De heerschappij der wet". Spreker is K. Flinterman.

Faculteitsraad

Op woensdag 26 november om 14.15 uur begint een vergadering van de Faculteitsraad in practicum-B.

Vragenuur Bedrijf

Vrijdag 28 november 15.00 uur: collegezaal: vragenuur Bedrijf.

Tijdelijke wet kroongeschillen

Op maandag 1 december om 15.00 uur spreekt N. Verhey in kamer 1090 H over de tijdelijke wet Kroongeschillen.

Bevoegdheid van de gemeente

Woensdag 3 december 10.00 uur collegezaal: spreker R. de Winter over "Bevoegdheid van de gemeente".

Bloktoets jaar 2 en 3

Op woensdag 3 december om 19.00 uur worden er bloktoetsen afgenomen voor jaar 2 en 3 avondstudenten.
- jaar 2 practicumruimte;
- jaar 3 collegezaal.

Ruilen

Met ingang van blok 3 kan er alleen nog tot en met de eerste week van het blok geruild worden voor wat betreft onderwijs- en practicumgroepen. De tutors zullen geen studenten meer toelaten tenzij deze een briefje hebben van bureau Onderwijs. Deze briefjes kunnen tijdens balie-uren afgehaald worden door de twee mensen die willen ruilen. Er kan alleen geruild worden wanneer men een grondige reden heeft. E.e.a. ter beoordeling van bureau Onderwijs.

Vragenuur Bedrijf

Vrijdag 5 december 15.00 uur in de collegezaal: vragenuur Bedrijf.

Bloktoets jaar 1, 2, 3 en 4

Bloktoets blok 2 op maandag 8 december voor jaar 1, 2, 3 en 4.

Bloktoets avondopleiding

Bloktoets avondopleiding jaar 1 op maandag 8 december om 19.00 uur in de Collegezaal.

Studiemateriaal

Het studiemateriaal voor de avondstudenten zal in de eerste week van december via de tutors uitgereikt worden.

Economie

Onderwijs

Aan alle studenten FdEW

Vertegenwoordiging studenten in planningsgroepen

De Onderwijs-Commissie heeft in maart 1986 geworven voor student-vertegenwoordigers in de planningsgroepen van blokken 1.1. t/m 3.3.(3.6.). In de vergadering van de OC op 04-11-86 werd besloten over te gaan tot werving van student-vertegenwoordigers in de planningsgroepen van de latere blokken. De OC wil hiermee bereiken dat de studenten nauw betrokken worden bij de totstandkoming van een blok. Studenten die belangstelling hebben voor het lidmaatschap van een planningsgroep worden verzocht dit kenbaar te maken. Hiertoe zijn vanaf maandag 17 november 1986 inschrijfformulieren te bekomen bij de informatiebalie van het Bureau Onderwijs FdEW. De inschrijvingstermijn sluit op vrijdag 28 november.

Aan alle eerstejaars studenten FdEW

Blok 1.3. "Consumeren en investeren"

In dit blok worden een aantal onderwerpen behandeld op het gebied van marketing, micro-economie, organisatie, financieren en investeren. Het is geschreven in de praktijkcontext van Macintosh NV en Superconfex BV uit Stein. Het gaat vooral over de kledingdetailhandel in Nederland.

Bij het blokboek hoort een literatuurklapper die verkrijgbaar is bij de Boekenwinkel RL - begane grond Jezuitenklooster. De eerste bijeenkomsten vinden plaats op maandag 1 december. De blokopening is op dinsdag 2 december, 15.30 uur in de Collegezaal Nieuwenhof. Tijdens de blokopening zal de heer W.A. Dirks van Superconfex Nederland BV een lezing houden over het commercieel beleid van zijn bedrijf. Deze lezing schetst het kader waarin de taken uit het blokboek geplaatst moeten worden. Tevens zal de heer drs. Chr. de Neubourg in het kort nog het een en ander vertellen over het examenreglement voor de propaedeutische.

Na de kerstonderbreking starten de bijeenkomsten van de onderwijsgroepen weer op maandag 5 januari '87. In de laatste week van het blok zal de heer drs. G.J. Beijer, voorzitter van de Raad van Bestuur van Macintosh NV, een lezing houden over het financieel

management bij Macintosh op dinsdag 20 januari. Deze lezing begint om 15.30 uur in de Aula van het Jezuitenklooster.

In deze lezing komt naar voren op welke wijze de aspecten rond het financieel management die in het blokboek behandeld zijn, in de dagelijkse praktijk van een onderneming toegepast (kunnen) worden.

Het bijwonen van beide lezingen is verplicht.

Blokboek, rooster en literatuurklapper blok 1.3

Het blokboek en het rooster behorend bij blok 1.3. is voor de studenten te verkrijgen vanaf vrijdag 21 november bij de informatiebalie van het Bureau Onderwijs FdEW. Openingstijden: dagelijks van 10.30 tot 11.00 uur en van 15.30 tot 16.00 uur.

Ook de literatuurklapper is verkrijgbaar vanaf 21 november 1986 bij de Boekenwinkel RL, begane grond, Jezuitenklooster. Artikelnr. 578. Prijs: f 2,20.

Handleiding statistiek

De handleiding behorend bij het Practicum Statistiek is vanaf maandag 1 december verkrijgbaar bij de Boekenwinkel RL. Artikelnr. 575. Prijs: f 4,30.

Aan alle tweedejaars studenten FdEW

Forum blok 2.2

In het kader van het tweedejaarsblok "markt en organisatie" wordt op maandag 24 november een forum georganiseerd over "de rol van uitzendbureau's op de arbeidsmarkt". Leden van het forum zijn: prof.dr. W. Albeda, buitengewoon hoogleraar sociaal-economisch beleid in het bijzonder arbeidsverhoudingen, mr. H.W.A. Haack, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de heer N. Briggé, Industriebond FNV-Limburg en de heer N. Vink, directeur Manpower b.v., Uitzendorganisatie. Plaats: collegezaal Nieuwenhof. Tijd: 15.30-17.30 uur.

Eerste herkansing practicumtoets Statistiek (blok 2.2.)

De eerste herkansing voor de practicumtoets Statistiek II.2 (1) zal plaatsvinden op vrijdag 28 november. De toets begint om 9.00 uur en eindigt om 12.00 uur. De toets wordt gehouden in Sporthal De Heeg, Roserije, Maastricht. De toets is een open-boektentamen, d.w.z. dat tijdens de toets het boek van Newbold geraadpleegd mag worden. De antwoordsleutel is vanaf 12.00 uur te verkrijgen bij de balie van bureau Onderwijs.

Blok 2.3. "Financiële markten en overheid"

Maandag 1 december start het laatste blok van de eerste, geïntegreerde, fase van de economiestudie nl. blok 2.3. "Financiële markten en overheid". In dit blok zal het functioneren van de financiële markten nader geanalyseerd worden en in het bijzonder de rol die Nederlands grootste pensioenfonds, het ABP, daarin speelt. Gezien de nauwe verwevenheid van de financiële markten met overige macro-economische ontwikkelingen, zal aan dat laatste onderwerp in de eerste weken van het blok aandacht worden geschonken. Daarbij zal het verplichte leerboek "Macro-economics, Concepts, Theories and Policies" van T.F. Dernburg, nauwgezet worden gevolgd, zodat het raadzaam is het boek in bezit te hebben bij aanvang van het blok.

De formele opening van het blok heeft de vorm van een lezing door prof.dr. Oort, lid van de Raad van Bestuur ABN, oud-thesaurier generaal op het Ministerie van Financien en tevens hoogleraar aan onze faculteit. Deze lezing vindt plaats op maandag 8 december om 13.30 uur in de Collegezaal Nieuwenhof.

Blokboek, rooster en literatuurklapper blok 2.3

Het blokboek en het rooster behorend bij blok 2.3. is vanaf vrijdag 21 november te verkrijgen bij de informatiebalie van het bureau Onderwijs FdEW.

De literatuurklapper is vanaf 21 november te verkrijgen bij de Boekenwinkel RL. Artikelnummer: 576. prijs: f 5,50.

Syllabus Wiskunde

De Syllabus behorend bij het Practicum Wiskunde is vanaf vrijdag 21 november verkrijgbaar bij de Boekenwinkel RL. Artikelnr. 574. Prijs: f 2,70.

Practicumtoets Recht II.1 (1)

De practicumtoets Recht II.1. (1) over het practicum Recht in blok 2.2. wordt gehouden op dinsdag 27 januari in het Sportcentrum Keer, Pater Kustersweg 4, Cadier en Keer. De toets begint om 9.00 uur en eindigt om 12.00 uur. De toets omvat het schrijven van drie korte essays over drie, bij aanvang van de toets bekend te maken, onderwerpen (per onderwerp: minimaal 2, doch maximaal 3 pagina's A4).

In deze practicumtoets wordt de volgende stof getoetst: vraagstelling verbintenrecht en aansprakelijkheid niet-onrechtmatige daad.

Deze practicumtoets is een open-boektentamen, d.w.z. dat tijdens de toets literatuur geraadpleegd mag worden. De eerste herkansing voor deze practicumtoets wordt gehouden op maandag 6 juli van 13.30 tot 16.30 uur; de tweede herkansing vindt plaats op woensdag 19 augustus van 13.30 tot 16.30 uur.

Aan derdejaars studenten FdEW Afstudeerrichting Bedrijfseconomie

Practicumtoets Bestuurlijke Informatie Systemen (BIS)

Op vrijdag 28 november zal de practicumtoets Bestuurlijke Informatie Systemen III.1 plaatsvinden. De toets begint om 13.30 uur en eindigt om 16.30 uur. Plaats: Sporthal De Heeg, Roserije, Maastricht. In deze practicumtoets wordt de volgende stof getoetst: Informatiesystemen van Van 't Klooster. De antwoordsleutel is vanaf 16.30 uur verkrijgbaar bij de informatiebalie van het bureau Onderwijs FdEW.

Afstudeerrichting Algemene Economie

Practicumtoets Statistiek/Informatica

Op vrijdag 28 november wordt de practicumtoets Statistiek/Informatica III.1 afgenomen. De toets begint om 13.30 uur en eindigt om 16.30 uur. Plaats: Sporthal De Heeg, Roserije, Maastricht. De toets is een "open-boektentamen" over de stof die tijdens het practicum werd behandeld, te weten het boek van Stuart & Wallis. Dit boek mag tijdens de toets geraadpleegd worden. De antwoordsleutel is vanaf 16.30 uur verkrijgbaar bij de informatiebalie van het bureau Onderwijs FdEW.

Aan alle derdejaars studenten FdEW

Blok 3.3. "Economie van de Arbeid"

Dit blok vormt een uitvloeisel van het eerste extern goedgekeurde onderzoeksprogramma van onze faculteit: arbeidsmarkt en arbeidsorganisatie. In dit programma en dus ook in dit blok wordt er uitdrukkelijk naar gestreefd algemeen- en bedrijfs-economische inzichten te integreren. In dit blok gebeurt dit rondom het thema "kwalitatieve discrepanties op de arbeidsmarkt en in organisaties". Wanneer men spreekt over kwalitatieve discrepanties (KD), kan men twee vormen daarvan onderscheiden. Ten eerste is er sprake van zgn. open KD, wanneer zich op de (externe) arbeidsmarkt tegelijkertijd werkloosheid en vacatures voordoen; in dat geval is er duidelijk sprake van misallocatie tussen vraag en aanbod. Wie zich de dringende wervingcampagnes voor informatie en tegelijkertijd de grote werkloosheid onder psychologen en doctorandi "Frans" realiseert weet waarover dit probleem handelt en hoe actueel het is. Verborgene KD doen zich voor bij de wel bezette functies. Hierbij gaat het om de vraag in hoeverre de vaardigheden en capaciteiten van werknemers aansluiten bij de functievereisten. Wanneer deze niet of slecht aansluiten kan er sprake zijn van demotivatie en te geringe slagkracht onder het personeel, van onvoldoende mogelijkheden om innovaties in het bedrijf

BULLETIN

goed te laten verlopen, van een te hoog ziekteverzuim, van te hoge scholingskosten in het bedrijf enz., enz. Tijdens het blok zal duidelijk worden, dat open en verborgen KD - problemen met van oudsher resp. een AE- en BE- accent - zeer veel met elkaar te maken hebben. Het ene aspect van het probleem valt niet goed te begrijpen zonder het andere. Wil men de werking van de arbeidsmarkt begrijpen, dan zal men weet moeten hebben van ontwikkelingen in de arbeid, zoals die zich voordoen in bedrijven zelf.

Er zal een bezoek worden gebracht aan een districtskantoor van de PTT. Dat bedrijf zal samen met een onderzoeksafdeling van het departement van Sociale Zaken en Werkgelegenheid tijdens het blok centraal staan.

De blokopening van blok 3.3. "Economie van de Arbeid" door dr. J. Soeters vindt plaats op maandag 1 december om 13.30 uur in kamer 0.090. Aansluitend volgt een lezing door drs. H. van Daalen, Chef Management-development DSM, over "Bedrijfsgebonden aspecten van kwalitatieve discrepanties op de arbeidsmarkt".

Op donderdag 11 december om 13.30 uur is de excursie naar het districtskantoor van de PTT te Maastricht. Tijdens

dit middagprogramma wordt een voordracht gehouden: "Het project strategische reserve".

In januari wordt een lezing gehouden door prof.dr. J. Addison (USA) over "Kwalitatieve discrepanties op de arbeidsmarkt in algemeen economisch perspectief". Datum, tijd en plaats wordt later bekend gemaakt.

Blokboek, rooster en literatuurklapper blok 3.3. EA
Het blokboek en het rooster, behorend bij blok 3.3. Economie van de Arbeid is vanaf vrijdag 21 november 1986 te verkrijgen bij de informatiebalie van het bureau Onderwijs.

De literatuurklapper is vanaf 21-11-86 verkrijgbaar bij de Boekenwinkel RL, 3e etage Jezuitenklooster. Artikelnr. 577. Prijs: f 4,80.

Blok 3.3. Economie van de Publieke Sector
In de eerste week van december start het derdejaars-toepassingsblok Economie van de Publieke Sector. Het blok is opgezet rondom de actuele problematiek van bezuinigingen op de bejaardenzorg. Als centraal thema is gekozen voor de spanning tussen sturingsbehoefte en sturend vermogen van de overheid, waarbij met name aandacht wordt gegeven aan

het proces van begrotingsbeheersing en -beheer in de publieke sector. Met de bejaardenzorg als concreet voorbeeld zal dit proces van diverse kanten worden belicht door stapsgewijs de hele planningscyclus door te lopen van voorbereiding, vaststelling, organisatie, uitvoering, controle en evaluatie van het overheidsbeleid in deze sector. Het blok zal worden geopend op maandag 1 december met een lezing door de heer drs. P. Driest, directeur van de Nederlandse Federatie voor Bejaardenbeleid te Den Haag. Aanvang: 13.30 uur in kamer 0.089. Nadere informatie over het blok is te verkrijgen bij drs. G. Bakker, tst. 434.

Blokboek, rooster en literatuurklapper blok 3.3. EPS
Het blokboek en het rooster, behorend bij blok 3.3. Economie van de Publieke sector is vanaf vrijdag 21 november te verkrijgen bij de informatiebalie van het bureau Onderwijs.

De literatuurklapper is vanaf 21-11-86 verkrijgbaar bij de Boekenwinkel RL, 3e etage Jezuitenklooster. Artikelnr. 568. Prijs: f 5,50.

Blok 3.3. Economie van de Technologische Ontwikkeling
Dit blok beoogt een introductie te geven in een gebied, dat gedurende de laatste jaren een snel groeiende belangstelling ervaart: de economie van de technologische ontwikkeling. Als rode draad dient daarbij de nieuw opgerichte Directie Algemeen Technologiebeleid van het Ministerie van Economische Zaken resp. de problemen die zij ondervindt bij het uitwerken van een innovatiebeleid van de Nederlandse overheid. Deze keuze houdt geenszins in dat er uitsluitend "algemeen"-economische problemen vanuit het gezichtspunt van

het Ministerie van Economische Zaken aan bod komen. Immers, een beleid ter stimulering van technologische vernieuwing heeft slechts kans van slagen, als de beleidsmaatregelen van de overheid ook bij de "doelgroep", nl. het bedrijfsleven, goed overkomen. Dit houdt in, dat de Directie ATB er niet onder uit komt, bij het formuleren en implementeren van beleidsmaatregelen nauwkeurig te kijken naar wat er op bedrijfsniveau gebeurt. Het in engere zin "bedrijfs"-economische innovatie-onderzoek is daarom van eminent belang voor onze "algemeen"-economisten van de Directie ATB.

Het blok begint om m.b.v. case-studies eerste enkele fundamentele begrippen en problemen van het innovatievraagstuk naar boven te halen. Daarna volgt een reeks taken over het belang van technologische innovatie en de drijvende krachten daarachter, waarbij o.m. behandeld worden de productie-functie, "demand-pull", technology-push, neo-Schumpeteriaanse crisistheorieën, e.d. Daarna wordt de problematiek van overheidsmaatregelen ter bevordering van innovaties behandeld met als voorbeeld de bovengenoemde INSTIR-subsidieregeling.

Terwijl bij de vorige taken meer algemene achtergrondinformatie voor het technologiebeleid aan de orde komt, gaan de navolgende taken over meer specifieke onderdelen ervan. Er worden onder meer innovatiestrategieën van bedrijven, eigenschappen van diffusieprocessen, methoden van projectselectie, organisatie en evaluatie van vernieuwingsactiviteiten behandeld. Deze zijn niet slechts interessant vanuit een bedrijfs-economische invalshoek, maar bieden telkens ook specifieke aanknopingspunten voor het overheidsbeleid. De taken

aan het einde van het blokboek behandelen op verschillende manieren de relatie tussen concurrentieverhoudingen en marktimperfections enerzijds en innovatieprocessen anderzijds.

Het blok wordt afgesloten met een discussie over de relatie van technologie en werkgelegenheid. De blokopening door dr. A. Klein-knecht vindt plaats op maandag 1 december om 10.30 uur in kamer 0.090. Bij de blokopening zal er een film vertoond worden.

Blokboek, rooster en literatuurklapper blok 3.3. ETO
Het blokboek en het rooster behorend bij blok 3.3. Economie van de Technologische Ontwikkeling is vanaf vrijdag 21 november te verkrijgen bij de informatiebalie van het bureau Onderwijs FdEW.

De literatuurklapper bij 3.3. ETO is vanaf 21 november te verkrijgen bij de Boekenwinkel RL; artikelnr. 573. Prijs: f 4,00.

Toetsing aandachtsveldenblokken 3.3
Iedere student maakt een referaat (ongeveer 5 blz., A4-formaat, regelafstand 1 1/2) en presenteert dat in het bijzijn van de onderwijsgroepsleden (inclusief de tutor). Per blok is er een centrale beoordelaar (bijv. de blokcoördinator) die alle referaten van dat blok leest en beoordeelt op de schaal 0-10. Deze centrale beoordelaar is tevens aanwezig bij de presentatie; in overleg met de tutor van de betreffende onderwijsgroep kan hij naar aanleiding van de presentatie het eindcijfer bepalen, maar de verandering t.o.v. het eerder gegeven cijfer mag maximaal 1,5 punt bedragen. Men heeft de bloktoets gehaald indien het eindcijfer minstens 6 bedraagt.

Laat Nieuws

SINTERKLAAS komt toch

Op zaterdag 29 november 1986 zal Sinterklaas de Rijksuniversiteit Limburg bezoeken. Naar verwachting zal de Sint om 14.00 uur bij het Hoofdgebouw aan de Tongersestraat arriveren. (Kantine Hoofdgebouw). Door een motorstoring aan de stoomboot is de brief aan medewerkers en studenten pas in de week van 17 november bij alle medewerkers aangekomen. De in de brief vermelde datum (10 november) voor het opgeven van kinderen tot en met 9 jaar is dan ook niet correct.

Medewerkers kunnen kinderen opgeven tot uiterlijk maandag 24 november 17.00 uur. Degenen die, niet in staat zijn geweest om zich schriftelijk aan te melden kunnen dit alsnog telefonisch doen. (vóór maandag 24 november, 17.00 uur) bij Lenie Brinkhuizen, CZ (tel 202), Riet Gierlings, Med. Psych. (tel. 385).

Het bestuur van P'universeel.

Boekhandel Leiter-Nypels

DE MAASTRICHTSE UNIVERSITEITS-BOEKHANDEL

Wolfstraat 12
6211 GN Maastricht

tel. (043) 252666*
telex 56173 leiny nl.

De moeilijkheidsfactor van een baan is tevens zijn aantrekkelijkheid.

'n Baan moet een uitdaging in zich hebben. Ook als (bijna of zojuist) afgestudeerde **bedrijfseconoom** zult u zich ongetwijfeld in dat "statement" kunnen vinden. De vraag is alleen: wat ziét u als uitdaging? Bezig zijn met de uitvoering van beleidszaken in dienst van een bepaald bedrijf? Of het behandelen van de meest uiteenlopende bedrijfseconomische zaken voor tal van relaties? Van representanten van multinationals tot het midden- en kleinbedrijf, van overheden tot particulieren?

't Laatste is het perspectief dat Moret & Limperg u biedt als u kiest voor een carrière in de accountancy. De modèrne accountancy. Waarbij het analyseren en controleren van financiële gegevens uiteraard centraal staat. Maar waarbij u in de taakuitoefening als adviseur vele stappen verder gaat.

Ondernemerszin en inzicht in bedrijfsbeleid geven de accountant van nu en morgen een belangrijke rol in het beslissingsproces bij relaties rond investeringen, kredieten, fusies en administratieve ontwikkelingen - inclusief automatisering. Kortom een baan met een hoge moeilijkheidsfactor, maar tegelijkertijd een uitdaging als u ambitieuze carrièreplannen heeft.

Moret & Limperg behoort tot de grote accountantskantoren van ons land. Zij heeft een hechte relatie met Moret Gudde Brinkman Belastingadviseurs en speciaal voor het midden- en kleinbedrijf met

ACMA Accountants en Belastingconsulenten. Het aantal vestigingen bedraagt ruim 35, de totale organisatie telt meer dan 2.400 personen. En door het lidmaatschap van Arthur Young International reiken de contacten tot ver buiten de grenzen.

Het is duidelijk dat uw mogelijkheden bij zo'n sterke organisatie groot zijn. U krijgt er alle gelegenheid uw vaardigheden, ook dié op het managementvlak, te ontwikkelen. En dank zij de internationale banden kunnen Moret-mensen in staat worden gesteld deel te nemen aan cursussen in Europees verband.

Als **bedrijfseconoom** vindt u bij Moret & Limperg dan ook het ideale klimaat voor de postdoctorale accountantsstudie. 'n Studie die hand in hand gaat met de praktijkgerichte interne opleiding. Als de uitdaging u aanspreekt, moet u het balletje maar eens aan het rollen brengen.

Schrijf of bel: Moret & Limperg Registeraccountants, Centrale Personeelsafdeling, Postbus 1407, 3000 BK Rotterdam, telefoon: 010-4072518 (doorkiesnummer).

Moret & Limperg

LID VAN ARTHUR YOUNG INTERNATIONAL

Accountancy bij Moret & Limperg...voor academici die in de praktijk willen slagen

Vestigingsplaatsen Moret & Limperg/Moret Gudde Brinkman: Alkmaar, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Assen, Breda, Doetinchem, Dordrecht, Ede, Eindhoven, Emmen, Enschede, 's-Gravenhage, Groningen, Haarlem, Heerenveen, Heerlen, 's-Hertogenbosch, Hilversum, Hoofddorp, Leeuwarden, Maastricht, Middelburg, Naaldwijk, Nijmegen, Oss, Roermond, Rotterdam, Terneuzen, Tiel, Tilburg, Utrecht, Venlo, Wormerveer (Zaandam), Zwolle.

cultuur

Samengesteld door Lucia Geurts en Paul Pinxten

Euregionale 1

De directeur van het Akense museum, Neue Galerie - Sammlung Ludwig, Dr. Wolfgang Becker, nam het initiatief tot een Euregionale expositie op het gebied van beeldende kunst. Hem was gebleken dat er diverse cultuuruitingen in grensoverschrijdend verband plaats vonden, maar dat beeldende kunst hierin verstek liet gaan. Mede om veelbelovende kunstenaars uit de Maas-Rijn regio aan naamsbekendheid te helpen wordt de expositie georganiseerd. Medewerkers van het Provinciale Museum te Hasselt, Cultureel Centrum Alden Biesen in Bilzen-Rijkhoven, Musée d'Art Moderne in Luik, Neue Galerie - Sammlung Ludwig in Aken en het Maastrichtse Bonnefanten hebben een aantal kunstenaars geselecteerd. Samen met Dr. Becker werden ateliers bezocht en de uiteindelijke keuze bepaald. Uit België komen tien kunstenaars, vijf Vlamingen, vier Walen en een uit het Oostkanton. De Duitse gastheer heeft zoveel mogelijk ruimte gelaten voor het werk van Belgen en Nederlanders en beperkt de Duitse bijdragen tot het werk van vier kunstenaars. Binnen de Nederlandse vertegenwoordiging is geprobeerd een zo groot mogelijke variëteit te bieden. In Aken zijn installaties en schilderijen te zien van Rudi Beerens, onderling zeer verschillende schilderijen van Ton Boelhouwer, Harry Dister, Jeanny van Lieshout en Jean Pierre Zoetbrood. Ine Schröder zorgt voor ruimtelijke installaties van papier. De Euregionale 1 komt mede tot stand door financiële ondersteuning van De Euregio Maas - Rijn. Mocht de tentoonstelling een succes worden dan kan het een jaarlijks gebeuren worden.

Installatie 'Keine Bewegung ohne Spasz' van Rudi WHM Beerens (1986) te zien op de Euregionale in Aken.

Volgend jaar vindt dan Euregionale 2 in Hasselt plaats, in '88 is Maastricht aan de beurt, in '89 Luik en in 1990 is de cirkel rond en is Euregionale 5 terug in Aken. De werken worden in Aken verdeeld over drie stedelijke galeries; Grabenhof, Alexianergraben 9, Atrium bij de Elisenbrunnen en Galerie Monochrom, Ottostrasse 88-90. Vrijdag 28 november om 18.00 uur wordt de expositie in Grabenhof geopend, waarna een 'Eröffnungs-Spaziergang' volgt.

Euregionale 1, van 28 november tot 11 december in Aken, met werk van Michel Boulanger, Anne-Marie Klenes, Jean-Pierre Ransonniet, Juliette Rouseff, Guy Vandeloise, Francis Feidler, Jan Carlier, Walter Daems, Herman Maes, Liliane

Vertessen, Rudi Beerens, Ton Boelhouwer, Harrie Dister, Jeanny van Lieshout, Ine Schröder, Jean-Pierre Zoetbrood, Wolfgang Kupczyk, Eric Peters, Ulrike Schröter en Emil Sorge.

Peer Gynt

Als deze Observant verschijnt zijn zestig studenten en medewerkers op van de zenuwen. Na een jaar lang repeteren, brengen zij de productie van Henrik Ibsen's Peer Gynt, met muziek van Edvard Grieg op de planken. Een co-productie van "Alles is Drama", Universiteitsorkest en de Stadsacademie. Tegen een prachtig, sfeervol decor zien we de belevenissen van de fantast Peer Gynt. Een behoorlijk zware opgave voor de vaak onervaren spelers,

vooral door de poëtische tekst. De regie is in handen van Gerard de Zoete. De hoofdrollen worden gespeeld door Marcel Hilwig (Peer), Odette de Thije (moeder Aase), Sigrid van Hoof (Solveg), Mieke de Goede (bruid Ingrid) en Inge Zijlstra (de Groene Vrouw). Voorstellingen van Peer Gynt zijn: donderdag 20 november in de Stadsschouwburg, zaterdag 22 en zondag 23 november in het nieuwe PLEM-gebouw op Randwijk.

Limburgs Symphonie Orkest

Ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de Heerlense schouwburg geeft het LSO op zaterdag 22 november een speciaal feestconcert. Op het programma staan de Preludio Sinfonico van Puccini, Concert voor piano en orkest nr. 2 in A van Liszt en de Eerste Symfonie in D van Mahler. Solist is Michel Beroff. Hij geniet internationale bekendheid onder andere door plaatopnamen van het hele oeuvre van Liszt en de vijf pianoconcerten van Prokofieff. Voor opnamen van diens pianosonates en van Bach's pianoconcerten kreeg hij twee keer de Grand Prix du Disque Francais.

Het orkest staat onder leiding van Ed Spanjaard. Het concert begint om 20 uur.

Kruiden

In het Natuurhistorisch Museum aan het Bosquetplein is tot 22 maart een kleine tentoonstelling over de geschiedenis van geneeskruiden. Er zijn oude kruidboeken, apothekersherbaria en de inhoud van een oude apotheekekast te zien. Het is trouwens heel aardig om de permanente expositie van dit museum eens te bekijken. Regelmatig, vooral in de vakanties, zijn er activiteiten voor de jeugd: leuk en leerzaam. Het museum is geopend: ma t/m vrij 10 tot 12.30 en 13.30 tot 17 uur; zo 14 tot 17 uur.

Woonwagenbewoners

Bij de receptie in de centrale hal van het provinciehuis de tentoonstelling "Woonwagenbewoners, waarheen?" te zien. De (foto)tentoonstelling is vervaardigd in opdracht van het Landelijk Platform Woonwagenbewoners en geeft impressies van het dagelijks leven van de circa dertigduizend woonwagenbewoners die Nederland telt. Dat leven wordt steeds meer begrensd door het overheidsbeleid. In 1968 bepaalde de overheid dat er grote regionale kampen zouden komen.

De tegenwoordige bepalingen zijn weer dat er kleine kampjes van zo'n 15 wagens moeten worden geïntegreerd in de woonwijken. De woonwagenbewoners zelf zijn niet betrokken bij de totstandkoming van dit beleid. Wie zich een beeld wil vormen van het leven van deze "vergeten groep" moet zeker gaan kijken in het Provinciehuis. Tot het eind van de maand kan men er terecht.

De Impressario

Ter gelegenheid van 200 jaar Bonbonnière, de Stadsschouwburg van Maastricht, zal op vrijdag 28, zaterdag 29 en zondag 30 november 'De Impressario' opgevoerd worden.

Deze produktie is op poten gezet door diverse kunstopleidingen. Een samenwerkingsverband tussen Conservatorium, Toneelacademie, Stadsacademie en het Maastrichtse Mannenkoor maken dit muziektheater mogelijk. De produktie is een synthese, middels een tekstbewerking, van Mozarts 'Schauspiel-direktor' en 'De Impressario von Smirna' van Goldoni. Aanvullende muziek werd door Jean Lambrechts gecomponeerd. De muzikale leiding is in handen van Jean-Philippe Rieu en Zdenek Kraus neemt de regie voor zijn rekening. In de volgende Observant meer over 'De Impressario'.

AGENDA

Theater

Stadsschouwburg Maastricht
'Duitse letters of ontmoeting aan de Rijn', Toneelgroep Baal, vrijdag 21 november, 20.00 uur.
'Guido Belcanto en het orkest zijner dromen', Levenslied, Theatercafé, vrijdag 21 november, 23.00 uur.
'De Impressario', muziektheater. Jubileumproduktie van de Maastrichtse Kunstopleidinginstituten t.g.v. 200 jaar bestaan van de Stadsschouwburg, vrijdag 28, zaterdag 29 en zondag 30 november, 20.00 uur

Stadsschouwburg Heerlen
'Jeanne d'Arc', vrijdag 21 november, 20.00 uur.
'Martine Bijl', reprise van de theatershow "Bijl", zondag 23 november, 20.00 uur.
'De moeder van David S', van Yvonne Keuls, vrijdag 28 november, 20.00 uur.

Toneelacademie, Lenculenstraat 31-33
'De Vossejacht', van Hugo Claus, gespeeld door de eindexamenklas: 20 en 21 nov, 20.30 uur; 22 nov, 14.30 uur; 3 en 4 dec en 8 t/m 12 dec, 20.30; 13 dec, 14.30 uur.
'Prevert Programma', Toneelgroep La Meuse,

maandag 24 november 20.30 uur.

Muziek

Staargebouw Maastricht
'Ronald Brautigam', pianorecital, zaterdag 22 november, 20.00 uur.
'Orkest van de XVIII-eeuw', o.l.v. Frans Brüggem, dinsdag 25 november 20.00 uur

Stadsschouwburg Heerlen
'Alban Berg Kwartet', uit Wenen, donderdag 20 november, 20.00 uur.
'Limburgs Symphonie Orkest', jubileumuitvoering, zaterdag 22 november, 20.00 uur.
'Circus Square Jazz Band', met als gastsoliste Jean Kittrell (USA), zondag 23 november, 15.30 uur.
'Güher en Süher Pekinel', piano, donderdag 27 november, 20.00 uur.

Hanenhof Geleen
'Chicago Blues festival '86', zondag 30 november, 20.00 uur.

Tentoonstellingen

Bonnefantenmuseum, 'De Grootste Sortering', ma t/m vrij 10 tot 17, za en zo 14 tot 17 uur. Enkele werken van Christian Megert t.g.v. de ingebruikneming van "Maas in Beeld".
Galerie Wanda Reiff,

Rechtstraat 43, Kontrast '85 en werk van Martin Kippenberger, di t/m zo 13 tot 17 uur.
Schuwirth en Van Noorden, Rechtstraat 64, Herma van den Heuvel, beelden, schilderijen, do t/m zo 14 tot 17.30 uur, do 19 tot 20.30 uur.
Het Bassin, Bogaardenstraat 40B, 'De gekleurde doos', woe t/m zo 13 tot 17 uur, t/m 23 november.
Stadsacademie, Kruislergang 10 a, wisselende tentoonstelling van studentententoonstelling in gang parterre hoofdgebouw en in de vitrines aan de Brusselsestraat.
Verpleeghuis Klevarie, Polvertorenstraat, Mariet Koppers-Rekko, gouaches en aquarellen, dag. 10 tot 20 uur.
Stadsschouwburg Maastricht, Kim Zwarts, foto's, di t/m za 10 tot 15 uur.
Jan van Eyck Akademie, 'Boeken' van Diter Rot (Charles Nypels Prijs 1986).
Podium Posjet, Vijverdal, Goswin Thijssen, werken in zwart/wit & kleur in meerdere technieken.
Galerie Wolfs, Genius Loci en Frits van de Zander.
Perroengalerie, aquarellen van Henk Zomer.

Studio ROZ, tekeningen en lino's van Mathieu Berden.
Galerie Dis, schilderijen en etsen van Marianne v.d. Heijden.
Museum Van Bommel-Van Dam, tekeningen, pastels en schilderijen van André Dieteren.
Galerie Hof van Oensel,

Schimmert, Maddy Rentenaar, olieverven gouaches, reliëfschilderijen. Ernest Joachim, bronzen en keramische plastieken. Opening 15 november.
Galerie de Sauveur, Ulestraten, Willem Heesen (nieuw glas), Robert Terwindt (olieverf, gouaches), Horst Göbbels (porcelen, steengoed), Cecile Budé (gemengde technieken), opening 22 november.
Stadsschouwburg Heerlen, Sil Crefcoeur, schilderijen, gouaches, ma t/m vrij 10 tot 15, za 10 tot 12 uur.
Museum De Tempel en Kitzraedthuis Sittard, kunst uit Joegoslavië, foto's, grafiek en naïeven, di t/m vrij 10 tot 17, za/zo 14 tot 17 uur.
Musee d'Architecture, Luik, Christiane Lebrun, keramiek, dag. behalve ma en woe 13 tot 18.30 uur.
Streekmuseum St. Odiliënberg, Kerkplein 10: Schilderijen en tekeningen van Nico Cobben (medewerker RL) di t/m vrij 10.30-16.30, zo 13.30-17.30.
Abteiberg, Mönchengladbach (D): 'Gordon Matta-Clark-Retrospektive'.

Diversen

Stadsschouwburg Maastricht
'Cindarella', Roemeens Staatsballet Fantasio, zaterdag 22 november, 20.00 uur.
'Zak & As Cabaret', zaterdag 22 november, 23.00 uur, Theatercafé.

Stadsschouwburg Heerlen
'Giselle', Het Nationale Ballet, dinsdag 25 en woensdag 26 november

Films

Filmhuis, Maastricht
'Fords on Water', van B. Bliss, do 20 nov. t/m zo 23 nov., 20.00 uur.
'Casanova', van F. Fellini, do 20 nov. t/m wo 26 nov., 22.00 uur.
'Männer', van D. Dörrie, ma 22 nov t/m woe 26 nov, 20.00 uur.
'The last Wave', van P. Weir, do 27 nov, 20.00 uur.
'M. Eine Stadt sucht einen mörder', van F. Lang, do 27 nov, 22.00 uur.
'Possession', van A. Zulawsky, vr 28 nov, 20.00 uur.
'Gorky Park', van M. Eptet, vr 28 nov, 22.30 uur.

Mabi
Kleine Gracht 24a
'Heartburn' van M. Nichols, dagelijks om 2.30-9.00 uur, za, zo ook om 6.30 uur.
'Top Gun' van T. Scott, dagelijks om 2.30-8.30 uur, za en zo ook om 6.15 uur.
'The color Purple' van S. Spielberg, dagelijks om 2.30-8.30, za, zo en wo alleen om 8.30 uur.
'Hannah and her sisters' van W. Allen, dagelijks om 2.30-8.30 u.

Cinema Palace
Wijckerbrugstraat 1
Wegens verbouwing gesloten

Pater Noster

Pater Noster, aan de Tongersestraat, schuin tegenover het hoofdgebouw (pardon, Jezuitenklooster), noemt zich een eetcafé, maar eigenlijk is het veel meer dan een café waar je ook wat te eten kunt krijgen. Het is wat je noemt een "petit restaurant". Het accent ligt op de eet-, niet op de drinkfunctie.

Ook het menu biedt meer dan het gemiddelde eetcafé. Naast de dagschotel van bijna veertien gulden (alleen door de week) is er een echte kaart. Daarop treft men een redelijk aantal gerechten aan, tegen prijzen die iets hoger liggen dan in een echt eetcafé, maar beduidend lager dan in een volwassen restaurant.

Visliefhebbers en vegetariërs hebben daar weinig aan, want de kaart vermeldt vooral vleesgerechten. Die hebben twee kenmerken: niet overmatig subtiel, wel veel. Wij vinden niet subtiel en veel soms heel lekker. Maar nouvelle cuisine- adepten voor wie het zoeken naar het eendeborstje onder hun doperwt het toppunt van culinair genoegen is, zullen zich bij Pater Noster niet thuis voelen.

Wij wel. Elies nam vorige week lamskoteletten met kruidenboter, waar niets op aan te merken viel.

Nico, die het na the night before eenvoudig wilde houden, nam een schnitzel, en Tamar haar gebruikelijke kroket met frites. Als het waar is dat je goede restaurants juist kunt herkennen aan de zorg die ze aan eenvoudige gerechten besteden, dan is Pater Noster zonder meer goed, zo niet beter. De wijnkeus is beperkt: meestal maar één alternatief voor de huiswijn, die er overigens mee door kan. Wel zijn er ruim twaalf bieren, waarvan wij vooral het Hoegaards van het vat warm aanbevelen.

Lunchen kan in Pater Noster ook heel aardig. De kleine kaart biedt zowel stokbroden met toebehoren als warme gerechten, zoals champignons op toast. Sfeer en bediening zijn in Hollandse ogen typisch Limburgs. Veel Roomse decoraties, en aardige, zeer beleefde, soms bijna onderdanige mensen. Tamar wordt desnoods zelfs van tekenpapier en stiften voorzien. Volgens haar is het restaurant "bij die aardige mevrouw" dan ook het beste van Maastricht. Wij achten die conclusie wetenschappelijk niet verantwoord, maar we kunnen iedereen, inclusief de minima onder ons, van harte aanraden eens bij Pater Noster te gaan eten.

Elies Steyger
Nico Verheij

scritrom

DE AVOND VAN SCHMELZER

We hadden hem al lang niet meer gezien, drs. W.K.N. Schmelzer, de man die altijd achtervolgd zal blijven door de donkere schaduw van zijn nacht. Dinsdag mocht de koning van de nacht nog eenmaal schitteren in de Stadsschouwburg. Niet in Mozarts opera, maar in een merkwaardig schouwspel voor heel veel heren in tenue de ville en enkele dames. Wel moet het een toverfluit zijn geweest die de koningin, twee Nederlandse, een Franse en een Britse minister en een lange stoet heren in tenue de ville naar de Maastrichtse Stadsschouwburg lokte. Want wat viel er eigenlijk te beleven?

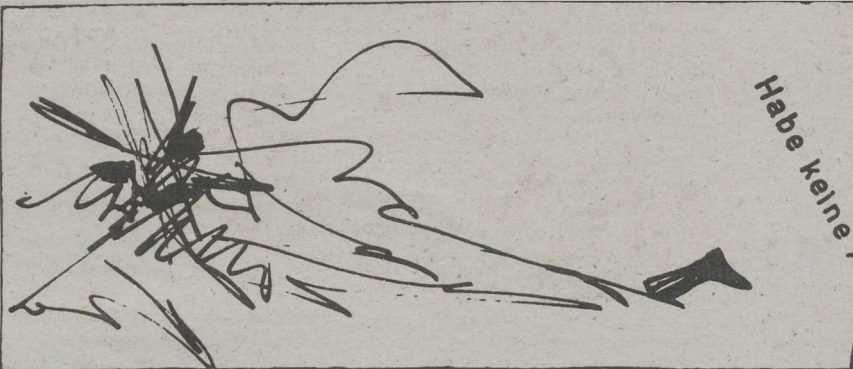
bericht uit Maastricht

Goed, de nieuwbouw van het Europees Instituut voor Bestuurskunde moest geopend worden. Dat is om verschillende redenen een gedenkwaardige gebeurtenis. Maastricht kan er zijn Europese pretenties weer eens mee benadrukken, de provincie en het rijk kunnen met tevredenheid constateren dat hun geld goed besteed is en de krakers van de Hondstraat zijn op de knieën gedwongen. Hun oorlog is ten einde. Maar wie trekt er nou een halve dag en nog wat voor uit om vanuit de voornaamste bureaucratische centra van dit werelddeel naar Maastricht te komen om de ceremonie mee te mogen maken? Er viel zo weinig te beleven in het volgepropte schouwburgzaaltje. We mochten

even het Wilhelmus zingen toen de landsvrouw was binnengetreden en daarna kwam er een reeks toespraken die heel weinig om het lijf hadden. Het werk van het instituut werd om het hardst geprezen door de Nederlandse minister van Binnenlandse Zaken, de voorzitter van de Europese Commissie, de voorzitter van de Wetenschappelijke Raad en een Britse minister die zijn Prime Minister vertegenwoordigde. De koning van de nacht sprak zelf ook, in de hoedanigheid van voorzitter van raad van bestuur van het instituut. En als presentator van de andere sprekers liet hij horen dat hij zijn Engels en Frans nog niet helemaal verleerd was. Even moest ik denken aan Jan Thijs, de presentator van het Knokke-festival, die met een paar onnozele zinnen Frans Duits en Engels de hele Benelux aan zijn voeten kreeg. Ook Schmelzer kreeg met een paar eenvoudige kwinkslagjes (te eenvoudig om hier te herhalen) het voorname gezelschap plat. En toen toog het gezelschap van de Schouwburg over het Onze Lieve Vrouweplein naar het instituut was getogen voor de acte supreme van de koningin: een druk op de knop van een personal computer-knippen is er niet meer bij, het high tech tijdperk is aangebroken, waarna een vuurwerkje de namen van de EEG-landen verlichtte. Het instituut was geopend. En een obscure Franse minister onthulde een gedenkplaat van Jean Monnet. Voor het laatste nam de koning van de nacht het woord. In zijn overmoed improviseerde hij de woorden die hij tot gehoor sprak. Monsieur...Majesté...en toen was het mis. Bleekjes beëindigde hij de ceremonie.

Jacques Herraets

& DAN TE BED&K& : MET HET OOG OP DE LAARS

NEGENTIENTWEE&VEERTIG IS EEN ONBEKEND GETAL. KAZARA & PODGREMEC ZIJN ONBEKENDE PLAATSEN. OORLOG IS ONBEKENDE VREDE. MASSA IS EEN ONBEKENDE MOORD. VERLEDEN IS

&

ONBEKEND TEGENWOORDIGE TIJD. HEDEN HEEFT OOST&RIJK EEN BEKEND PRESIDENT MET EEN BEKEND VERLEDEN: EEN ONBEKEND KIKK OP DE TOEKOMST. MET HET OOG OP DE LAARS.

+SCHWARZAUS/BLACKOUT+

JONGELUI, WIE DE DE SCHOEN PAST LIKT OOK DE GELAARDE HIEL VAN WALDHEIM.

Ik heb het tegenwoordig zo ontzettend druk, aan het schrijven van mijn roman kom ik niet meer toe. Jaaa, afgelopen zaterdag nog enkele zinnestjes, die het niveau 'Ik hou van jou, ik blijf je trouw' niet overstegen, en dus alras in de prullebak verdwenen. Daarna heb ik nog het ganse weekend gewacht op me'e'r inspiratie, maar het kwam er niet van. Misschien de laatste zin van het laatste hoofdstuk: "Gorgelend en proestend dook ik in de laatste der zeeën, de Pacific; ze hadden me gewaarschuwd voor de sterke stroming en het koude water bij de klippen van Point Reyes, zodat het niemand verbaasde dat ik nooit meer bovenkwam", maar ik vond dat zelf toch een beetje te vreemd. Raar einde, zouden de critici dan wel weer in de Boekenbijlage durven te schrijven.

Maar vandaag, zomaar midden op het werk, kreeg ik me toch weer een inval! Alsof het lot ermee speelt, he! Za'k 't zeggen? Ik lees hier een scriptie over de informele hulpverlening, en om de haverklap kom ik daarbij het volgende vreemde woord tegen: sexegebondenhomogenegebonden exlotgenotengroepen. Leuk he? Kan U mij nu zeggen waar dit esperantischische abracadabra voor staat? Ik ontleed het woord in een hoeveelheid stukjes die zowat de hoeveelheid letters benaderen. Inhoudsanalyse: he'e'l vaak zie je dat het iets met sex, homo's en groepen te maken heeft. Ah! dan weet je het: een theebransje in een backroom van een bekend Amsterdamse etablissement 'In Den Stouten Jongensdroom'. Maar de inhoud van de scriptie strookt overigens niet met dit beeld van het feminisme bruijst je links en rechts om de oren. Ik bel een landelijk bekende deskundologe: "Hee, weet jij wat een sexegebondenhomogenegebonden exlotgenotengroep of zoiets is?" En ze legt van harte uit waarom het gaat: gespreksgroepen die bestaan uit leden met een naar een aantal kenmerken homogene achtergrond. Aha! Haha! Hoe kan ik toch ook zo dom zijn? Vroeger heette dat gewoon een Tupperware-party, maar nu, omwille van de duidelijkheid en de subsidiegever, is dat een woord van 46 letters geworden dat nog geen eens op het beeldscherm van mijn wordprocessor past! Maar nu dus verder met de roman. "En zo raakte ik in de klauwen van een vrouwen carriereplanningsbegeleidingsgroep. Ik wist namelijk werkelijk niet wat ik met mijn leven aanmoest. Kinderen, of carrière, was de vraag. Of anders gesteld: een carrière als huisvrouw, of eentje als yuppie (hoewel dat woord toen nog niet uitgevonden was). Ik moest mij onderwerpen aan duizenden tests en honderden gestalt-sessies. Wat wilde ik? Stewardess, dat leek me wel wat. Of glazenier. Of grafisch ontwerpster. Of boekenschrijfster. Verdorie, ik wist het niet. En dan die kinderen! Die wilde ik o'o'k wel! Kleuterleidster dan!" En ja hoor, dat laatste is het geworden. Ik werk bij een onderwijsinstelling in het zuiden des lands, duizenden kinderen om me heen, lekker in gespreksgroepjes een beetje kleuter met problemen. Collega Iwanowa en de heer Damvogeltjes stuiven binnen. "Ach doe toch niet zo flauw!" zeurt Iwanowa. "Kom! geef terug die aansteker!" dramt Damvogeltjes. Kalm schenk ik de Fanta in.

Eva